

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

avevita

Nr. 7 (2381)

LSMU ir Kauno klinikų savaitraštis. 2023 m. vasario 15 d.

ISSN 1648-620X

A. Koroliovo nuotr.

Susitikime su ministre diskutuota apie švietimo sistemos pokyčius

Vasario 10 d. susitikti su Universiteto bendruomene buvo atvykusi švietimo, mokslo ir sporto ministrė dr. Jurgita Šiugždinienė. Renginys vyko LSMU „Santakos“ slėnio Naujusių farmacijos ir sveikatos technologijų centre. Susitikimo-diskusijos metu ministrė pristatė svarbiausius švietimo sistemos pokyčius, priimtų sprendimų svarbą, pateikė įž-

valgų, paaikškino svarbiausių sprendimų ne tik aukštojo mokslo srityje logiką, atsakė į susirinkusiųjų klausimus.

Kai kurie pristatytų švietimo sistemos pokyčių įvedami šiemet ar atsiras netrukus, o rezultatams, pasak ministrės, gali prireikti ir ne vieno metų.

Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centras šiemet švęs 10 metų jubiliejų

Šį mėnesį minime dvi svarbias epilepsijai skirtas datas: vasario 13 d. – Europos epilepsijos dieną, vasario 14 d. – šv. Valentino, epilepsija sergančiųjų globėjo dieną. Šia proga pristatau Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centrą, kuris šiais metais švęs 10 metų jubiliejų.

Polina Šedienė

LSMU VSF Bioetikos katedros docentė, „Caritas“ Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centro vadovė

Įkurtas centras

Viskas prasidėjo nuo projekto „Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centro kūrimas Kauno mieste“ (2013–2017).

Lietuvos „Caritui“ bendradarbiaujant su Vokietijos epilepsijos centru „Kleinwachau“ kuriamas Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centras (EPKC) Kaune turi savo išskirtinę istoriją.

2011 m. LSMU Neurologijos klinikos iniciatyva pirmą kartą Lietuvoje minint Europos epilepsijos dieną kartu su kolegėmis doc. Dr. Rūta Butkevičienė ir doc. Dr. Ramunė Jurkuvienė buvome pakviestos moderuoti pacientų ir juos prižiūrinčių specialistų grupes.

»2

»3

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

Mielieji,

atkurtai nepriklausomai mūsų Valstybei – 105-eri. Kiekviena Vasario 16-oji – priminimas, kiek stiprybės, drąsos, išminties prireikė svarbiems, istoriniams sprendimams.

Ši šventė – tai atskaitos taškas įvertinti ir palyginti, kiek esame pažengę, ką esame nuveikę, kad mūsų Valstybė šiandien būtų stipresnė, sveikesnė, saugesnė.

Mūsų Valstybės ir mūsų Universiteto istorija skaidriai ir prasmingai susiję. Turime tas pačias stiprias šaknis. Turime iš ko mokytis, kuo džiaugtis ir didžiuliotis.

Nuoširdžiai sveikinu Jus visus su Lietuvos valstybės atkūrimo švente! Tad švėskime šiandien: oriai, džiugiai, su viltimis ir ambicijomis ateičiai.

LSMU rektorius prof. Rimantas Benetis

Su Lietuvos valstybės
atkūrimo diena!

Mielieji,

vasario 16-oji – viena iš svarbiausių Lietuvos istorijos datų. Minėdami Lietuvos valstybės atkūrimo dieną, prisimename mūsų šalies istoriją, didžius pasiekimus ir iškilius asmenybes, kurių dėka galime būti laisvi Lietuvos piliečiai. Šios asmenybės pasižymėjo drąsa, vienybe, pilietiškumu ir susitelkimu – to linkiu ir mums visiems.

Gyvendami ir dirbdami bendrystėje, prisidedame prie gražesnės mūsų valstybės ateities ir istorijos kūrimo.

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ
UNIVERSITETO KLINIKOS
KAUNO KLINIKOS

Kauno klinikų generalinis direktorius
prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

Susitikime su ministre diskutuota apie švietimo sistemos pokyčius

■ LSMU bendruomenės atstovai turėjo daug klausimų ministrėi J. Šiugždinienei (kairėje): diskutuota dėl matematikos mokymo gerinimo, išsakyti lūkesčiai būsimųjų studentų parengimui, teirautasi apie doktorantūros ir rezidentūros studijų pokyčius.

1»

Rasa Masiokaite

LSMU Komunikacijos tarnybos Vidinės ir išorinės komunikacijos skyriaus išorinės komunikacijos specialistė

Apžvelgė visos švietimo sistemos pokyčius

„Pagrindinis principas – geriausios galimybės kiekvienam. Nesvarbu, kur gyvens, kokia šeimos socialinė padėtis, vaikas, vėliau – jaunuolis turi turėti geriausias galimybes mokytis. Kita vertus, aukštosioms mokykloms svarbu pasirenkant studentai. Dėl to aukštajame moksle tampa vienodi reikalavimai stojantieji į valstybės finansuojamas ir nefinansuojamas vietas, didinamas dėmesys ir pagalba matematikos mokymui.“

Svarbus ir studijų prieinamumas. Mūsų švietimo sistema turi būti prieinama įvairių socialinių grupių žmonėms, ji turi būti atvira, bet – ne masiška. Šiandien esame plačiai atvėrę aukštųjų mokyklų duris, ir ne visada – pasirengusiems jaunuoliams. Tad siekiame, kad tos durys liktų atviros, tačiau būsimieji studentai būtų pasirengę studijoms“, – pabrėžė dr. J. Šiugždinienė.

Ministrė apžvelgė pagrindinius pokyčius, numatytus visose šalies švietimo sistemos grandyse.

Akcentuota žinių patikrinimo pagrindinio ugdymo pakopoje svarba: patikrinimas tampa visuotinis, priviolomas, tiems, kuriems nesiseka mokytis, iš karto teikiama pagalba. Lėšų tam skiriama jau šiemet.

Kadangi šiuo metu net apie 50 proc. šalies abiturientų iki paskutinės minutės neapsprendžia dėl būsimosios karjeros kelio, jau nuo pirmosios klasės mokyklose bus organizuojamos ugdymo karjeros veiklos, padėsiančios mokiniams atpažinti savo polinkius, praktiškai „pasimačiuoti“ įvairias profesijas.

Nauja ir tai, jog kartu su grįžtamuoju ryšiu dėl akademinių pasiekimų tėvams bus teikiamos rekomendacijos mokinio tolesnei karjerai.

Konsoliduoti universitetų neplanuoja

Dr. J. Šiugždinienė aptarė ir visos švietimo įstaigoms opų jungimo, konsolidacijos klausimą.

„Bendrojo lavinimo mokyklose regionuose yra daug mažų gimnazijų, kuriose turime labai menką potencialą tiek mokytojų, tiek galimybių vaikams pasirinkti mokytis aukščiausiu lygiu norimus dalykus, ir tai didžiulė problema.“

Yra savivaldybių, kuriose niekas nelaiko chemijos, fizikos valstybinių brandos egzaminų, tik vienas kitas laiko informacinių technolo-

gijų egzaminus. Tai iš kur turėsime mokytojų, inžinierių, medikų?“ – argumentavo ministrė.

Didelės permainos laukia kolegijų: jose žadama stiprinti taikomąjį mokslą ir praktinę veiklą. Atlikus vertinimą, kai kurias kolegijas planuojama konsoliduoti.

Ministrė pabrėžė, kad apie universitetų konsolidavimą šiuo metu nekalbama.

Atsakė į susirinkusiųjų klausimus

Po ministrės pristatymo užsiėmė gyva diskusija.

Susirinkusieji kėlė visai šaliai opių klausimų dėl matematikos parengimo gerinimo, daug diskutuota dėl šiuo metu keliamų reikalavimų, moksleivių parengimo lygio, matematikos mokytojų stokos.

Prorektorius studijoms prof. Kęstutis Petrikonis kėlė mintį, ar verta bendrajame lavinime akcentuoti vien matematiką, jei taip trūksta šio dalyko mokytojų.

„Ar nevertėtų tada siūlyti alternatyvų – fiziką, chemiją, biologiją? Kokybė tikrai neateis per penkerius metus, o mes šiuo jaunuolius jau kviečiame studijuoti“, – pastebėjo prorektorius.

Pasak ministrės dr. J. Šiugždinienės, matematika – bazinės žinios, pagrindinės nuostatos dėl matema-

■ Universiteto atstovai aktyviai dalyvavo diskusijoje, teikė pasiūlymų, dalijosi įžvalgomis.

A. Koroliovo nuotr.

tikos egzamino neketinama atsisaityti, bet numatyta keisti egzamino užduotis ir vertinimą. Taip pat ministrė pabrėžė, kad būtina konsoliduoti ne tik valstybės, bet ir savivaldybių pajėgas.

LSMU gimnazijos direktorius dr. Arūnas Bučnys išsakė abejonių dėl kai kurių disciplinų būtinumo bendrojo lavinimo programoje ir svarstė, kad bendrojo ugdymo sąraše reikėtų daugiau dėmesio skirti antrajai užsienio kalbai.

Taip pat užduota klausimų apie trečiosios pakopos studijų pokyčių, socialinių garantijų ir vadinajamąją socialinę dimensiją.

Ministrės teigimu, šiuo metu net ir tarp pačių doktorantų kol kas nepasiekta konsensuso dėl doktorantų vaidmens ir padėties. Planuojama kelti jų atlyginimus, lėšų tam numatyta.

Socialinė dimensija – naujovė: planuojama, kad 10 proc. stojančiųjų iš socialinės rizikos šeimų būtų priimami studijuoti sudarius alternatyvių konkursinę eilę.

„Tačiau nekalbama apie priėmimo kartelės mažinimą – reikalavimai būtų vienodi, tačiau jaunuoliams su kiek mažesniu vidurkiu būtų sudaroma galimybė konkuruoti savo eilėje“, – pabrėžė ministrė.

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS, KODAS 302536989, A. MICKEVIČIAUS G. 9, KAUNAS, SKELBIA RINKIMUS VIEŠOJO KONKURSO BŪDU EITI ŠIAS PAREIGAS 5-ERIŲ METŲ KADENCIJAI:

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

■ **Direktoriaus** Neuromokslų institute (darbo užmokestis 2976 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Išrinktas instituto direktorius pareigas turi pradėti eiti nuo 2023 m. gegužės 19 d.

VETERINARIJOS AKADEMIJOJE:

■ **Dekano** Veterinarijos fakultete (darbo užmokestis 2976 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Išrinktas fakulteto dekanas pareigas turi pradėti eiti nuo 2023 m. gegužės 19 d.

Pretendentai į fakulteto dekaną ir mokslo instituto direktoriaus pareigas turi atitikti reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2014 m. birželio 30 d. nutarimu Nr. 48-02 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto fakulteto dekanų ir mokslo institutų direktorių rinkimų reglamentą.

Pretendentas privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą dalyvauti rinkimuose.
2. Asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir jo kopiją.

3. Mokslo laipsnį liudijantį dokumentą ir jo kopiją.

4. Gyvenimo, pedagoginės ir mokslinės veiklos aprašymą.

5. Atitinkamai fakulteto arba mokslo instituto veiklos plano projektą.

6. Mokslinių darbų sąrašą.

7. Kitus papildomus dokumentus (originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro), leidžiančius objektyviai įvertinti pretendentą kvalifikaciją.

Dokumentus pateikti **iki 2023 m. kovo 16 d.** Personalo tarnybai (I a., kab. Nr. 102), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasiteirauti: tel. 8 37 465415.

Prof. Rimantas Benetis, Rektorius

MEDICINOS AKADEMIJOJE:

Farmacijos fakultete:

■ **Vedėjo** Farmakognozijos katedroje (už vadovavimą katedrai mokamas priedas pagal LSMU darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos p. 24.1.1).

Išrinktas katedros vedėjas pareigas turi pradėti eiti nuo 2023 m. gegužės 19 d.

Pretendentai į katedros vedėjo pareigas turi atitikti reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2016 m. spalio 21 d. nutarimu Nr. 80-9 patvirtintą Lietuvos sveikatos mokslų universiteto katedros vedėjo, instituto, profilinės ir veterinarijos klinikų vadovo rinkimų reglamentą.

Pretendentas privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą dalyvauti rinkimuose.
2. Asmens tapatybę patvirtinantį dokumentą ir jo kopiją.
3. Mokslo laipsnį liudijantį dokumentą ir jo kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą.
5. Atestacijos kortelę.
6. Pastarųjų 5 metų publikacijų sąrašą iš Universiteto Bibliografijos skyriaus.

Dokumentus pateikti **iki 2023 m. kovo 16 d.** Personalo tarnybai (I a., kab. Nr. 102), Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasiteirauti: tel. 8 37 465415.

Prof. Rimantas Benetis, Rektorius

Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centras šiemet švęs 10 metų jubiliejų

1» Man teko vesti sergančių epilepsija žmonių grupę. Grupės dalyvių paklausiau, kaip jie apibūdintų gerą gyvenimą, sergant epilepsija, ir sulaukiau tokių atsakymų: gerai gyventi reiškia turėti pakankamai žinių apie epilepsijos ligą, turėti darbo vietą, nesėdėti namuose, kalbėtis apie problemas, aiškinti visuomenei apie sergančių epilepsija žmonių situaciją, mokytis gyventi sergant šia liga, matyti naujų gyvenimo perspektyvų, prireikus lengvai pasiekti gydymą, gauti informaciją.

Apie epilepsiją Lietuvoje dar mažai kalbama

Tais pačiais metais dalyvavau LSMU ir Bylefeldo universitetų dėsytųjų mainų programoje ir atlikau praktiką Vokietijos epilepsijos centre „Bethel“. Jo klinikoje dirbuojuosi daugiaprofesė komanda, kurioje, be epileptologų, slaugytojų, dirba psichologai, neuropsichologai, socialiniai darbuotojai, pedagogai, ergoterapeutai, psichoterapeutai. Čia liginis ne tik gydomas, bet komandos dėmesys aprėpia ir jo profesiją, šeimą, socialinius ryšius. Klinikoje planuojama ir tolesnė liginio socialinė priežiūra, ambulatorinės globos ir paslaugų namuose galimybės, vyksta tikslingas psichosocialinis konsultavimas, pacientų ir jų šeimų narių mokymai, specialybės įgijimas ir t. t. Visa tai padarė didžiulį įspūdį, ir man kilo mintis, kad Lietuvoje taip pat būtų galima pradėti teikti psichosocialinę pagalbą

■ LSMU MA VSF Bioetikos katedros docentė Polina Šedienė.

epilepsija sergantiems asmenims pradedant nuo mažiausių dalykų, pavyzdžiui, įkuriant psichosocialinio konsultavimo centrą. „Caritas“ administracija pritarė minčiai, kad apie epilepsiją Lietuvoje dar mažai kalbama, jog sergantiems epilepsija žmonėms reikalinga psichosocialinė pagalba. Bendradarbiauti su Lietuvos „Caritu“ įkuriant epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centrą Kaune mielai sutiko Vokietijos Saksonijos epilepsijos centras „Kleinwachau“ Radeberge. Šį bendradarbiavimo projektą rėmė Vokietijos fondas „Aktion Mensch“.

Jau pirmaisiais EPKC veiklos metais neapsiribota vien tik sergančių epilepsija asmenų konsultavimu. Konsultuojamos ir organizacijos bei jų organizacijų darbuotojai, turintys

kontaktų su epilepsija sergančiais žmonėmis. 2013 m. buvo parengta pedagogų mokymo programa „Epilepsija sergantis vaikas mokykloje“. Mokymai vykdyti Kauno pedagogų kvalifikacijos centre. Lietuvos „Caritas“ surengė diskusiją „Psichosocialiniai epilepsijos aspektai: iššūkiai ir bendradarbiavimas“, kurioje dalyvavo „Carito“ bendradarbiai, aukštųjų mokyklų dėstytojai ir sergantys epilepsija asmenys. Per diskusiją išryškėjo, su kokiais problemomis susiduria žmonės, patiriantys epilepsijos priepuolius, studijuodami, kaip epilepsijos priepuolio metu elgtis visuomenė ir pan. Parengti ir vesti seminarai kelių aukštųjų mokyklų studentams. Užmegztas kontaktas su įvairiomis organizacijomis, planuojami apsilankymai Vilniaus uni-

versiteto ligininės Santaros klinikoje, bendradarbiaujama su Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligininės Kauno klinikų Vaikų neurologijos skyriumi. Planuojami epilepsija sergančių asmenų mokymai pagal „Moses“ psichologinę edukacinę programą Žirmūnų profesinės reabilitacijos centre Vilniuje. Vokietijoje dalyvauta „Moses“ dėstytojų rengimo programoje, siekiant diegti mokymą Lietuvoje. „Carite“ pradeda veikti sergančių epilepsija suaugusių asmenų savitarpio pagalbos grupė.

Minės veiklos dešimtmetį

Tokiu būdu Kaune įkurtas Epilepsijos psichosocialinio konsultavimo centras pavasarį švęs savo veiklos dešimtmetį (2013–2023). EPKC

konsultuojami žmonės, sergantys epilepsija, ir jų artimieji asmeninio pokalbio metu, telefonu ar susirašinėję internetu, teikiamos dienos užimtumo paslaugos, vykdomi mokymai, organizuojami renginiai. Per dešimtmetį LSMU Bioetikos katedrai bendradarbiaujant su EPKC surengta ne viena konferencija, diskusija, parengta podiplominių studijų programa „Integranti pagalba asmenims, sergantiems epilepsija“, vykdytas dvimetis Visuomenės sveikatos stiprinimo fondo remiamas projektas „Kompleksinės integruotos pagalbos psichosocialinių paslaugų modelio sukūrimas epilepsija sergantiems ir raidos sutrikimus turintiems vaikams ir jų šeimoms nariams“, organizuota studentų praktika ir savanorystė.

■ Studentės iš programos „Socialinis darbas medicinoje“, atlikusios praktiką ir savanoriausios EPKC.

Lietuvos gyvybės srities mokslininkų vizitas Bordo (Prancūzija) mokslo centruose

Vasario 5–8 d. LR ambasados Prancūzijoje, Lietuvos mokslo tarybos ir Prancūzijos nacionalinio mokslinių tyrimų centro CNRS iniciatyva vyko Prancūzijos ir Lietuvos gyvybės srities mokslininkų susitikimas Bordo universitete. Susitikime dalyvavo ir LSMU mokslininkai – akad. prof. Limas Kupčinskas, prof. Auksė Mickienė, dr. Monika Kuliešė ir dr. Vilma Petrikaitė, taip pat Vilniaus ir Klaipėdos universitetų atstovai.

Prof. Limas Kupčinskas

Prancūzijos nacionalinis mokslinių tyrimų centras yra Prancūzijos valstybinė mokslinių tyrimų organizacija ir didžiausia fundamentinių mokslų agentūra Europoje. 2016 m. joje dirbo 31 637 darbuotojai, įskaitant 11 137 mokslininkus. Jos būstinė yra Paryžiuje, o administraciniai biurai yra Briuselyje, Pekine, Tokijuje, Singapūre, Vašingtone, DC, Bonoje, Maskvoje, Tunise, Johannesburge, Santjage de Čilėje, Izraelyje ir Naujajame Delyje. 2009–2016 m. SCImago mokslo organizacijų ir institucijų reitinge CNRS užėmė 1 vietą pasaulyje, 2017–2021 m. – 2 vietą, o 2022 m. – 3-iają. CNRS yra

antras pagal dydį Lietuvos mokslinių straipsnių leidybos partneris pasaulyje.

Bordo universitete vykusiame susitikime mokslinio bendradarbiavimo galimybes apžvelgė prof. André le Bivic, CNRS Naujosios Akvitanijos regiono mokslo direktorius, dr. Younis Hermès, N. Akvitanijos CNRS administracijos vadovas, dr. CNRS Louis Avigdor, CNRS Europos tyrimų ir tarptautinio bendradarbiavimo departamento direktoriaus pavaduotojas. VU, LSMU ir KU atstovai pristatė savo institucijų mokslo pasiekimus ir bendradarbiavimo galimybes. Pristatydamas LSMU prof. L. Kupčinskas pažymėjo didelį bendradarbiavimo po-

■ Lietuvos mokslininkų delegacija Bordo universitete.

Autoriaus nuotr.

tencialą atliekant bendrus kardiologijos, onkologijos, neuromokslų, virškinimo sistemos fundamentalius tyrimus, frankofonijos puoselėjimą LSMU ir puikiai funkcionuojantį pasaulinio garso prancūzų filosofo, Lietuvos išeivio Emanuelio Levino LSMU centrą restauruotoje istorinėje Prancūzijos ambasadoje Kaune.

LSMU gastroenterologai daug metų bendradarbiauja su Bordo universiteto prof. Franciu Megraud, ilgamečiu Tarptautinės *Helicobacter* ir mikrobiotos tyrimų organizacijos vadovu.

Universiteto miestelyje Lietuvos delegacija aplankė „Bordeaux Imaging Center“, Biochemijos

ir ląstelių genetikos institutą, Miego centrą, Neuropsichologijos laboratoriją, buvo pristatyta 11-kos onkologijos profilio laboratorijų veikla, tyrimai dirbtinio intelekto srityje.

Lietuvos mokslo taryba ir CNRS planuoja pasirašyti sutartį, kuri padės Lietuvos mokslininkams finansuoti bendradarbiavimo vizitus.

Pirmoji LSMU studentų dekanė Laura Malakauskienė: „Tai įsipareigojimas girdėti, suprasti, padėti visiems studentams, nepriklausomai nuo jų fakulteto, programos ar tautybės“

Prieš keletą mėnesių Lietuvos sveikatos mokslų universitete (LSMU) pradėjo veikti naujas akademinis padalinys – Studentų reikalų tarnyba (SRT). Ji įkurta siekiant geriau atstovauti studentų interesams, stiprinti į studentus orientuotas studijas, organizuoti psichologinę ir socialinę pagalbą, atlikti kitas su studentais ir jų priėmimu susijusias funkcijas.

Su nauju padaliniu atsirado ir nauja studentų dekanų pareigybė, prie kurios vairo stojo gydytoja akušerė-ginekologė, doc. dr. Laura Malakauskienė. Pirmąją Universiteto istorijoje studentų dekanė išrinkta dėstytoja pasakoja apie tai, ko sieks ir kokių priemonių kartu su komanda imsis eidama naujas pareigas.

Miglė Smaidžiūnaitė
Komunikacijos tarnybos
rinkodaros specialistė

Koks buvo kelias, atvedęs Jus iki LSMU? Kokios patirties sukau-pėte?

LSMU keliu einu nuo pat studijų pradžios, kai pradėjau mokytis KMU, Medicinos akademijoje. Toliau tęsiau mokslus rezidentūroje, apgy-niau medicinos mokslų daktaro di-sertaciją.

Esu gydytoja akušerė-gineko-logė. Ši specialybė išmokė įsiklau-syti, užjausti, bendradarbiauti ir tei-singai reaguoti kritinėse situacijose. Visi įgūdžiai yra ypač svarbūs ir Stu-dentų reikalų tarnyboje.

Esu dėstytoja, nuolat bendrau-jau su studentais ir dalyvauju jų mo-kymo bei mokymosi procese. Turė-jau ypatingą mokytoją, turiu puikią komandą, kuri vykdo į studentą orientuotų studijų puoselėjimą ir tęsia įrodymais pagrįstos, profesio-nalios mokymo kultūros tradici-ją. Dalyvavimas studentų mokymo procese padeda neatitrūkti ir geriau suprasti jų poreikius ne tik dėl dė-symo, vertinimo kokybės, bet ir dėl studijų aplinkos, bendravimo, emo-cinės gerovės.

Universitete jau turėjau galimy-bę įgauti vadovavimo patirties, kai teko pavaduoti Studijų centro vado-vę. Universiteto administracijos pasi-tikėjimas, Studijų centro komandos ir kitų tarnybų kolegų bendradar-biavimas padėjo sėkmingai atlaiky-ti pirmuosius vadovavimo iššūkius. Studentų reikalų tarnyba atveria dar platesnius horizontus, didesnę ats-a-komybę ir stipresnę motyvaciją.

Praėjo jau kuris laikas, kai pradėjote vadovauti Studentų reikalų tarnybai ir buvote išrinkta studentų dekanė. Kokie įspūdžiai, kaip jaučiatės dirbdama vadove?

SRT įkūrimas ir studentų de-kano išrinkimas – tai naujas etapas mūsų Universitete. Šios tarnybos vi-zija puoselėta ilgai. Turėjau galimy-bę dalyvauti Tarnybos idėjos ir įgy-vendinimo pradinuose etapuose. Džiaugiuosi, kad galiu pradėti dirbti ir tobulinti Tarnybos veiklas siekiant geriausio rezultato.

Pirmojo pusmečio vadovavimo įspūdžiai teigiami, nors daug naujos administravimo veiklos, tačiau susi-domėjimas ir pozityvus nusiteikimas dirbti dėl mūsų studentų gerovės padeda nepaskęsti tvarkų ir doku-mentų gausybėje. Džiaugiuosi, nes būti vadovu man padeda kol kas ne-didelė, bet puiki komanda. Studentų reikalų tarnyboje, kaip ir klinikinėje veikloje, vertinu ir puoselėju koman-dos narių tarpusavio santykius, ben-drų tikslų siekimą, atvirumą ir pasiti-kėjimą. Džiaugiuosi galėdama dirbti išvien su Karjeros centro kolegomis Linu ir Enrika bei Priėmimo komisi-jos atsakingąja sekretore doc. Mari-ja Stankevičienė. Vadovės pareigos nebaugina, kai visa komanda nebi-jo suklysti, keistis ir tobulėti.

Viliuosi, kad palaipsniui prie SRT komandos prisijungs ir vis di-desnė studentų bendruomenės dalis. Sieksiu užsiauginti pasitikėjimą ir partnerystę, kad studentai atsineštų savo sunkumus, atskleistų savo po-reikius, dalytųsi idėjomis, veiklomis, kurios kartu padės auginti studijų gerovę. Būti studentų dekanė – įsi-pareigojimas girdėti, suprasti, padė-ti visiems studentams, nepriklauso-mai nuo jų fakulteto, programos ar tautybės.

Studentų reikalų tarnybos darbų – daugybė, interesantai kreipiasi dėl įvairiausių dalykų. Kokie planai ir ateities darbai laukia?

Studentų reikalų tarnybos įsi-pareigojimai dideli, galimybės – auginamos. SRT siekis – užtikrinti studentų pritraukimą ir visapusišką

Studentų reikalų tarnybos įsipareigojimai dideli, galimybės – auginamos. SRT siekis – užtikrinti studentų pritraukimą ir visapusišką jų gerovę studijuojant Universitete.

jų gerovę studijuojant Universitete. Tarnybos misija – bendradarbiauti ir skatinti akademines pagalbos siste-mos tobulinimo tęstinumą studen-tų gerovei užtikrinti, kurti prevenci-jos, ilgalaikio planavimo ir veiklos efektyvumo vertinimo sistemes priemonės į studentą orientuotai pagalbai koordinuoti. Studentų ge-rovės puoselėjimas yra neatsiejama daugelio kitų Universiteto tarnybų veiklos dalis. Todėl vienas iš pradi-nių ir sudėtingiausių SRT uždavi-nių yra visų tarnybų, dalyvaujan-čių studentų gerovės ir savijautos klausimų valdymo procese, funkci-jų ir atsakomybių išgryninimas sie-kiant efektyvaus bendradarbiavimo ir funkcijų dubliavimosi mažinimo. Ateityje turėtų išryškėti SRT kaip ly-deriaujančios tarnybos pozicija cen-tralizuotai koordinuojant studentų gerovės klausimus.

Studentų reikalų tarnyboje toliau tęsia darbus Karjeros centras. Vi-sa komanda kartu stiprina ir plečia studijų programų viešinimo, moks-leivių pritraukimo, mokyklų lankymo ir priėmimo veiklas, didėja socialinių partnerių gretos, atsiveria naujų ini-ciatyvų ir projektų galimybės. SRT kviečia studentus kreiptis konsul-

■ Pirmoji LSMU studentų dekanė Laura Malakauskienė.

A. Koroliovo nuotr.

tacijoms dėl karjeros pasirinkimo ir perspektyvų, dėl praktikų ir savano-rysčių, dėl kitų asmenybės vertini-mo ir tobulėjimo klausimų.

SRT rūpestis – ne tik pritraukti kuo daugiau būsimų studentų, ta-čiau ir ieškoti efektyvių sprendimų koordinuojant studentų, nutrau-kusių studijas, klausimus. Bendra-darbiaujant su kitais Universite-to padaliniais planuojame išvystyti ir turėti algoritmą, kaip laiku iden-tifikuoti studijų nutraukimo rizikas ir priežastis, padėti spręsti proble-mas, konsultuoti ir skatinti studen-tus pasilikti arba keisti programą Universitete, siekti mažinti keti-nančių nutraukti studijas studentų skaičių. Vienas iš reikšmingų tarny-bos uždavinių yra koordinuoti stu-dentų, turinčių negalią ir/ar indivi-dualiuosius poreikius, klausimus, skatinti tarnybų bendradarbiavimą užtikrinant sprendimų baigtumą ir vykdyti procesų stebėseną ir ver-tinimą. Sunkiausia šioje srityje yra paskatinti ir padėti studentams at-skleisti esamus sveikatos, emoc-i-nius, socialinius ar kitus sunkumus, nes negalime prisidėti prie jų ge-rovės, kol nežinome tikrųjų problemų ir rūpesčių.

Džiugu, kad bendrus SRT ir Universiteto planus padeda įgy-vendinti socialiniai partneriai. Šį ru-denį puikiai pavyko išpildyti studen-tų prašymą dėl medicininių chalātų ir visi pirmakursiai šiais metais gavo rėmėjų dovanotus chalatus. Iki šiol tokia dovana džiaugdavosi tik me-dicinos studijų programos pirma-kursiai.

Veiklų ir planų tikrai daug, pri-oritetai yra numatyti, tačiau daug procesų pakoreguoja studentų bendruomenės poreikiai, į kuriuos stengiamės atsižvelgti laiku ir su ge-riausiu sprendimu studentams.

Kaip atsipalaiduojate po dar-bų? Gal turite kokių laisvalaikio pomėgių, hobijų?

Pripažinsiu, kad laisvalaikio nėra daug. Visą laiką leidžiame kartu su šeima, turime daug aktyvių sporti-nių veiklų, išvykų.

Gal turite kokių mėgstamų posakių, moto?

Moto, tinkantis ir tarnyboje, ir klinikinėje veikloje, ir namuose: „Kar-tu mes galime daugiau“. Iš SRT pers-pektyvos: „Kad galėtume padėti, pir-miausia turime žinoti“.

Moteris moksle Aistė Jekabsone: „Kai žmogus gali netrukdomas skleistis, jis anksčiau ar vėliau maloniai nustebina – nesvarbu, vyras jis ar moteris“

Vasario 11-ąją buvo minima Tarptautinė moterų ir mergaičių moksle diena, skirta didinti moteriškosios lyties atstovių įsitraukimą į mokslinę veiklą bei padėti sparčiau įgyvendinti lyčių lygybę šioje srityje. Ta proga kalbėjomės su viena ryškiausių Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) mokslininkių, biotechnologijų startuolio „Exolitus“ vadove ir tiesiog įkvepiančia moterimi dr. Aiste Jekabsone.

Miglė Smaidžiūnaitė
Komunikacijos tarnybos
rinkodaros specialistė

Mokslininke LSMU dirbate jau ne vienus metus. Ar vaikystėje kada nors susimąstėte, kad užaugusi pasirinksite būtent šią profesiją? Kaip gyvenimas Jus atvedė į šią sritį?

Ne, vaikystės svajonėse laboratorijų tikrai nebuvo. Tačiau gamtą tyrinėti mėgau ir visa, kas gyva, visada buvo sava ir įdomu. Parsinešdavau ir namo visokių „padarų“, kaip mama pasakoja, tai sliekų, tai vorų, tai žiogų sauja, tai dar kažką judančio. Stebėdavau augalus, gyvūnus, vabalus, piešdavau juos. Gal todėl pirmiausia susidomėjau daile ir gana rimtai galvojau sieti savo gyvenimą su šia sritimi. Tačiau apsispręsti nebuvo lengva, nes gerai sekėsi tiek tikslieji mokslai, tiek literatūra. Paskutiniaisiais metais nuoširdžiai susižavėjau ląstelės biologija, genetika. Tada ir apsisprendžiau – noriu būti mokslininke, studijuosiu biologiją.

Jūsų darbinėje aplinkoje daugiau moterų ar vis dėlto dominuoja vyrai? Ar pastebite skirtumų tarp lyčių – galbūt vieni įžvelgia tai, ko nemato kiti, ir atvirkščiai?

Laboratorijose, kuriose man teko dirbti, buvo daugiau moterų. Tačiau nesu tikra, ar tai taisyklė, ar išimtis, nes yra tekę lankytis ir labai vyriškuose moksliniuose kolektyvuose. Sakytai, kad visur galioja auksinė vidurio taisyklė – geriausia, kai yra balansas. Žinoma, kad yra skirtumų tarp lyčių, bet nenorėčiau akcentuoti būtent šio skirtumo. Man regis, kad daug svarbiau žvelgti į kiekvieną asmenį ne kaip į konkrečios lyties atstovą, bet kaip į unikalią asmenybę. Kolektyve svarbu, kad vyrautų pagarba kitam (kuris visada yra ir kitoks) ir sinergija, bendradarbiavimas, atskleidžiant kiekvieno individualias stiprybes ir poreikį tobulėjimui, saviraiškai. Kai žmogus gali netrukdomas skleistis, jis anksčiau ar vėliau maloniai nustebina – nesvarbu, vyras jis ar moteris.

Pastaruosius keletą metų intensyviai dirbate prie egzozomų poveikio žmogaus organizmui tyrimų – aiškinotės, kaip šios biologinės nano dydžio dalelės gali būti panaudotos gydant vieną agresyviausių smegenų naviko formų – glioblastomą. Dabar su „Exolitus“ komanda siekiate išnaudoti egzo-

somų potencialą nykstantiems audiniams regeneruoti, senėjimo procesams stabdyti, uždegimui mažinti, onkologinėms ir kitoms ligoms gydyti. Kaip gimsta tokių tyrimų idėjos?

Viskas labai paprasta – esame šalia medicinos pasaulio atstovų, girime apie problemas, poreikius, kuriems trūksta sprendimų. Taigi idėjas, galima sakyti, gimdome ne mes, o žmonės, kurie kenčia, ir gydytojai, kurie nori jiems padėti. Mes tik ieškome sprendimų, remdamiesi savo kompetencija ir patirtimi. Biologinė terapija šiuo metu yra sparčiai besivystanti sritis, o egzozomų, ektosomų ir kitų ląstelinės kilmės pūslelių ir dalelių pagrindu kuriami vaistai daugeliu atvejų pasiteisina greičiau, negu ląstelių terapija. Mūsų tyrimai taip pat patvirtina labai plačias egzozomų galimybes. Taigi būtų tiesiog nusikaltimas šių galimybių netyrinėti – juk atsiveria durys iki šiol neišgydomiems atvejams išspręsti. Matote – mes tiesiog neturime kitos išeities.

Kada galima tikėtis Jūsų atliekamų tyrimų medicininėje praktikoje, gydant ligas, kaip tai pakeis ligų gydymą?

Kelias nuo idėjos į klinikinę praktiką yra ilgas. Pavyzdžiui, mūsų vystomos egzozomų terapijos vieno iš agresyviausių smegenų navikų – glioblastomos – gydymui kūrimas ir įvairūs ikiklinikiniai tyrimai truko apie 5 metus. Žinoma, savo „žodį“ šiame procese „pasakė“ ir COVID-19 pandemija, dėl kurios darbai vyko gerokai lėčiau. Bet mes tam virusui „atkeršijome“ – laimėjome konkursinį finansavimą ir sukūrėme kamieninių ląstelių egzozomų terapiją ūmiam kvėpavimo nepakankamumui gydyti, o šiuo metu vykdomė net du Europos regioninių fondų lėšomis finansuojamus projektus, kuriuose kuriame egzozomų produktus, apsaugančius nuo COVID-19 sukeliama uždegimo ir jo kardiovaskulinių komplikacijų. Minėtai glioblastomos terapijai dabar esame pateikę patentinę paraišką Europos patentų biurui, laukiame vertinimo, rengiame dokumentus terapijai registruoti ir ieškome finansavimo klinikiniams tyrimams. Kiekviena klinikinių tyrimų fazė – vidutiniškai 3 metai. Jeigu jie sėkmingi, tuomet vaistas jau patvirtinamas. Jeigu terapija bus efektyvi, procesas gali ir sutrumpėti, nes liga mirtina, o sprendimų kol kas nėra. Jei gydymas pasiteisins kaip gelbstintis gyvybę, jo

kelias palengvės. Kaip matote, biologinių vaistų gali tekti palaukti. Kad egzozomos pakeis medicinos galimybes ir sumažins neišgydomų ligų skaičių – dėl to nė kiek neabejojame.

Nekantraujantiems išbandyti egzozomų produktus galime pasiūlyti alternatyvą – ląstelines nanopūsles iš pieno ir augalų. Žaliavos neįmantrios, tačiau egzozomų ir kitų ląstelių nanopūslelių produktai yra visai kitos sudėties ir savybių, nei pats pienas arba mums įprasti augaliniai produktai. Nanopūslelėse įkapsuluotos tokios bioaktyvios molekulės, kurios kituose augaliniuose preparatuose lengvai pažeidžiamos ir prarandamos. Tai daugiausia baltymai ir nukleorūgštys, pasižymintys švelniu regeneraciniu ir priešuždegiminiu poveikiu. Egzozomose šios molekulės yra gerai apsaugotos membrana, todėl, tinkamai saugant, išlieka nepakitusios ir išlaiko savo aktyvumą labai ilgai. Žinoma, natūraliame piene ar augaluose šių nanopūslelių yra, tačiau jų kiekis sąlyginai nedidelis, todėl jų poveikio neįačiame. Mes sukūrėme technologiją, leidžiančią šias pūsles išgryninti, sukoncentruoti, ir laikyti taip, kad visos natūralios įkapsuluotų medžiagų savybės išliktų. Šiuo metu kaip tik startuojame su dviem kosmetikos linijomis „EXOtherapy“ produktais – aviečių ir pieno egzozomomis, tad labiausiai laukiantys inovacijų egzozomų galią galės išbandyti ir paliesti tiesioginė prasme.

Kokiu savo pasiekimu, darbu, moksliniu atradimu labiausiai didžiuojatės? Papasakokite apie jį.

Jeigu visiškai asmeniškai, tai man daugiausia džiaugsmo teikia mikroskopavimas, ypač didelės raiškos, kai atsiveria ląstelių ir viduląstelinis pasauliai, tas gyvas mikrokosmosas, kuris yra mūsų visų gyvybė. Negaliu paliauti tuo žavėtis. Žodis „didžiuojuosi“ čia netinka, tinka žodžiai „gėriuosi“, „žaviuosi“, „svaigstu“ ir panašūs. Tos akimirkos tikrai pilnos atradimo džiaugsmo, bet kartu labai aiškiai suprantu, kad tai yra dovana, kuri tau duota, skleidžiasi prieš tave, kad gali būti tik tarpininkas ja naudojantis ir perduodant, kad nesi jos autorius. Žinoma, kiekvieną kartą, kai eksperimentas patvirtina hipotezę arba netikėtai iškelia naują, būna tas atradimo euforijos momentas. Pavyzdžiui, visiškai neseniai aptikome, kad ląstelių energetinis metabolizmas radikaliai persitvarko reaguojant į išorės

■ Dr. Aistė Jekabsone.

Artiom Istuganov nuotr.

mechaninį signalą, labai greitai ir net iki genų raiškos pokyčių lygio. Vis dėlto didžiausios praktinės reikšmės darbai, manau, susiję su egzozomomis.

Ar tiesa, kad moterys gali viską – auginti vaikus, siekti karjeros, rūpintis buitimi ir dar užsiimti mėgstama veikla? Kaip viską suspėjate?

Gal kas prieštarauja, bet aš manau, kad niekas negali visko – nei vyrai, nei moterys. Visi esame žmonės su savo talentais, bet kartu ir su savo ribotumais. Gyvenimas yra nuolatinis prioritetų matymo ir pasirinkimų menas. Jei darai vieną darbą, negali tuo metu daryti kito. Gali darbą nešiti namo, bet jį darydamas kažin, ar kitam šeimos nariui busi dėmesingas. Nenoriu įžeisti tų, kurie galbūt viską sugeba, nes aš savęs prie tokių nepriškiu. Jeigu daugiau laiko skiri darbui, buitis, žinoma, nukentės. Jeigu praleisi dieną su vaikais, darbų nepadarysi. Nebent naktį. Stengiuosi pasirinkti, kas tądien svarbiausia, ir per daug nesigrauju dėl to, kas nepavyko. Tikrai nesiklijuoju etiketės „viską spėju“. Greičiau jau spėju tai, ką laikau svarbiausiu dalyku tuo metu, nes taip pasirensku spėti... o viso kito nespėju.

Ar yra moteris, kuri Jus įkvepia? Gal įkvėpimo semiatės iš kolegų, studentų ar dukrų?

Kuo toliau, tuo labiau žaviuosi žmonėmis. Kiekvienas iš jų įkvepia savaip. Tikrai, aplink mane daug įkvepiančių moterų. Viena iš jų – mano močiutė iš mamos pusės, su ja praleidau daug laiko vaikystėje, nepamenu, kad kada nors būtų dėl ko nors supykusi ar pradusi kantrybę – o juk vaikas būdamas visko „prisidirbi“, pavyzdžiui, išravi gėles kartu su piktžolėmis. Tikrai, žaviuosi kai kuriais savo studentėmis, kurios nuoširdžiai myli mokslą ir, galima sakyti, gyvena laboratorijoje. Man atrodo, kai kurios iš jų tikrai viską spėja daug geriau, negu aš. Žaviuosi kolegėmis, kurios nuoširdžiai stengiasi, kad viskas

būtų atlikta gerai – ne tik savo tyrimuose, bet ir kitų. Be abejo, žaviuosi ir savo dukromis, kiekviena iš jų man savita ir unikali, tokia skirtinga, negu aš – augu pažindama žmones kartu su jomis. Žaviuosi tomis, kurios augindamos savo kelis vaikus dar globoja ir įvaikina kitus. Žaviuosi, kurios augindamos gausias šeimas yra aktyvios pilietės, atiduodančios save dėl kitų šeimų, vaikų gerovės – kaip antai šešių vaikų mama ir mokyklos „Atradimai“ įkūrėja Laura Unikauskaitė-Alekienė ar septynių vaikų mama Jurgita Salinienė, įkūrusi svetainę „Kito link“. Bet žaviuosi ir savo kaimyne, kuri augina pirmagimį – kokia ji sportiška, rami, kantri ir išradinga bendraudama su savo mažyliu! Žaviuosi rašytoja Kristina Sabaliauskaite, rašytoja ir tinklaraštininke Vaiva Rykštaite, bet taip pat žaviuosi savo vaikystės draugėmis, kurios lieka ištikimos savo gėrio, grožio, tiesos idealams. Man atrodo, kad kiekviena moteris žavinga būdama tiesiog savimi, su savo unikaliu savybių rinkiniu.

Kokią patarimą duotumėte moterims ir mergaitėms, norintioms siekti karjeros mokslo srityje?

Tiesiog siekti ir stebėti save – ar tai, ką jos daro, teikia joms džiaugsmą, ar jos jaučiasi besiskleidžiančios kaip asmenybės, ar žiūri į ateitį su viltimi. Mano galva, nieko baisaus, jeigu teks nusivilti – reikia tik atpažinti, iš kur tai kyla, ar tai tik laikina nesėkmė, ar nepatenkinamas gilus vidinis poreikis. Jeigu pastarasis atvejis, tuomet reikia ieškoti kitų veiklos sričių. Net jeigu tvirtai nežino, negali apsispręsti – geriau imti ir daryti, negu laukti. Nereikia bijoti pasirinkti neteisingai, tai ne klaida, tai kelias. Neklysta tik tas, kas nieko nedaro, bet, deja, toks žmogus nieko ir nepasiekia. Raginu nieko nebijoti, būti drąsioms – niekada neleiskite baimei diktuoti savo pasirinkimų ir būsite laimingos.

A. Danielienė: „Slauga – dinamiška ir nuolat skatinanti tobulėti profesija“

Kauno klinikų Ambulatorinio diagnostikos centro bendrosios praktikos slaugytoja Algidija Danielienė – viena iš nedaugelio Kauno klinikų slaugytojų, kuri atlieka standartinius ir specializuotus klausos tyrimus vaikams bei suaugusiesiems. Taip pat ji programuoja kochlearinių implantų kalbos procesorius. Slaugytoja savarankiškai domisi profesinėmis temomis ir nepraleidžia progų išvykti į konferencijas bei mokymus, o parsivežtas žinias kasdien taiko darbe. Jau 26 metus Kauno klinikose dirbanti slaugytoja teigia, kad slauga – profesija, reikalaujanti nuolatinio tobulėjimo.

Kodėl pasirinkote šią profesiją?

Visada svajojau apie darbą medicinoje, todėl pasirinkau slaugą. Ši profesija buvo, yra ir bus reikalinga mūsų visuomenėje. Manau, kad tai labai dinamiška, reikalaujanti naujų žinių ir nuolat skatinanti tobulėti profesija.

Kas labiausiai nustebino pradėjus dirbti slaugytoja?

Atlieku standartinius ir specializuotus klausos tyrimus vaikams ir suaugusiesiems. 1996 metais, kai pradėjau dirbti Kauno klinikose, tai buvo visiškai nauja sritis. Tuo metu Kauno klinikose buvo vienintelis audiologijos centras Lietuvoje.

Audiologijos sritis mane labai sudomino, todėl, norėdama visus tyrimus atlikti savarankiškai, kokybiškai ir profesionaliai, nuolat tobulinu savo žinias, dalyvauju konferencijose bei seminaruose ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje. Pavyzdžiui, Prahos universitetinėje ligoninėje išmokau ir įsisavinu ASSR (stabilios būsenos sukeltų potencialų tyrimas) tyrimo

metodiką, kurios naudojimą paskatinau ir sėkmingai įdiegiau Kauno klinikų Ausų, nosies ir gerklės ligų klinikoje.

Kodėl pasirinkote darbą su vaikais?

Vaikai – labai įdomūs, bet kartu ir labai sudėtingi pacientai. Jie kitaip nei suaugę reaguoja į aplinką ir žmones, o ypač į mus su baltais chalatais. Vaikai dažnai baiminasi gydytojų, klausia, ar jiems nedursiu, ar neskaudės. Tyrimo metu svarbu įvertinti vaiko psichologinę savijautą – paklausti, kaip jie jaučiasi, ką mąsto, kas juos neramina. Dažnai nuo to priklauso tyrimo sėkmė. Šioje darbo dalyje labai praverčia Vytauto Didžiojo universitete bakalauro studijose įgytos bendrosios psichologijos žinios. Dirbant su vaikais nuolat pasitaiko iššūkių, bet tai yra nuolatinis tobulėjimas – tai mane ir žavi.

Kokias užduotis atliekate darbe?

Dažniausiai pas mane atvyksta vaikai iki 18 metų, turintys gydy-

tojo siuntimą. Kokį tyrimą atliksiu, renkuosi pagal vaiko amžių ar raidą. Patiems mažiausiems iki 6 mėn. atlieku OAE (impulsų sukeltą otoakustinės emisijos tyrimą), kūdikiams nuo 6 mėn. iki 3 metų atlieku rega sustiprintą audiometriją, vaikams nuo 3 m. iki 6 m. – žaislinę audiometriją. Toninę slenkstinę audiometriją atliekama vaikams nuo 6 m. ir vyresniems. Taip pat atlieku kalbinę audiometriją bei kitus specifinius klausos tyrimus, programuoju kochlearinių implantų kalbos procesorius. Šį metodą įsisavinu specialiuose mokymuose Prahos universitetinėje ligoninėje, Rygos klinikinėje universitetinėje ligoninėje ir „Cochlear“ kompanijos moksliniame centre Austrijoje, Vienoje. Sunku išskirti, kas labiausiai patinka – visos užduotys vienaip ar kitaip mane augina.

Galbūt galite papasakoti apie savo laisvalaikį?

Mano laisvalaikis – kelionės. Kiekvienų atostogų metu aplankau vis kitą šalį, domiuosi tos šalies is-

■ Kauno klinikų Ambulatorinio diagnostikos centro bendrosios praktikos slaugytoja Algidija Danielienė.

Kauno klinikų nuotr.

torija bei kultūra. Labiausiai sužavėjo Portugalijos sala Madeira, ten dar tikrai sugrįšiu ne kartą. Vakarais skaitau knygas, o pirmenybę teikiu psichologinio turinio knygoms. Lankausi teatruose, koncertuose,

parodose. Neseniai atradau naują hobį – bitininkystę. Bičių gyvenimas mane užbūrė – jos tokios nuspėjamos. Dabar tuo domiuosi ir bandau įminti šią mįslę.

Kauno klinikų inf.

LSMU dėstytojų vizitas Teramo universitete

Sausio 24–27 dienomis Biochemijos katedros ir Stambijų gyvūnų klinikos dėstytojų komanda lankėsi Teramo universitete, Italijoje.

Doc. Rūta Budreckienė
LSMU Biochemijos katedra

Darbinė viešnage Teramo pradedo susitikimu su vizito koordinatoriumis Veterinarinės medicinos fakultete. Prof. Giuseppe Marruchella aprodė auditorijas ir laboratorijas, su fakulteto dėstytojais vyko diskusija „Studijų dalykų integravimas moksle ir studijose“, susipažinta su dėstytojų struktūra ir modeliu, studentų priėmimu, vykdomais atsisakymais, klinikinės rotacijos modelio specifika. Studentų atranka stojant į Teramo universitetą vykdoma stojamuoju egzaminu. Vidutiniškai kasmet priimami 55 veterinarinės medicinos studentai, skiriamos valstybės finansuojamos studijų vietos specialiųjų poreikių turintiems asmenims. Studijos vykdomos tik italų kalba.

Kitomis dienomis organizuota gausybė diskusijų su dėstytojų studijų dalykų koordinuojančiais dė-

stytojais. Susitikimo su prof. Perugini metu vyko Farmakologijos ir toksikologijos dalyko organizavimo pristatymas, aptartas mokymo metodų taikymas paskaitose, seminaruose ir praktikos darbuose. Taip pat kalbėta apie įrodymais pagrįstų tyrimų (*evidence based research*) įtraukimą į studijų procesą bei gyvūnų modelių taikymą (*zebra fish*) studentų baigiamuosiuose darbuose. Diskutuota ir apie simuliacinių metodų taikymą praktiniams įgūdžiams lavinti, taikant tyrimais pagrįsto mokymosi ir tiesioginio instruktazo metodus veterinarinėje medicinoje. Mikrobiologijos ir epidemiologijos dalyko dėstytojų organizavimas aptartas susitikime su prof. Tiscar ir prof. Di Francesco.

Prof. Tiscar paskaitoje „Molekulinė imuninio atsako ir vakcinų prigimtis“ pristatyti interaktyvūs dėstytojų metodai ir virtualioji mokymosi aplinka. Veterinarinė chirurgija da-

■ Su vizito kuratoriais prie Veterinarinės medicinos fakulteto. Iš kairės: doc. A. Baltušnikienė, prof. P.G. Tiscar, prof. R. Baniene, prof. D. Vėžlienė, doc. R. Budreckienė, lekt. Z. Miknienė, doc. S. Sutkuvienė ir prof. G. Marruchella.

lyko pristatymas vyko Veterinarinės medicinos fakulteto Veterinarijos mokomojoje ir Stambijų gyvūnų klinikoje. Čia stebėta kriptorcho operacija. Laparoskopinė procedūra atlikta stovinčiam arkliui. Paruošiamuosius priešoperacinius darbus

atliko studentai, prižiūrimi dėstytojų/veterinarijos gydytojų prof. Varasano, dr. Guerri, dr. Straticò, kurie koordinuoja ir Anestezijos ir diagnostinio vaizdavimo dalyko dėstytojų. Aptariant šio dalyko specifiką, stebėta ortopedinė šlubavi-

mo diagnostikos procedūra poni veislės arkliui. Nustatyta raiščio trauma. Vaizdinę diagnostiką stebėjo chirurgas ir studentai, diskutavę apie atkūrimo galimybes. Taikyta bendroji anestezija.

Storosios žarnos vėžys pastebimas tik vėlyvosiose stadijose: kaip laiku užkirsti kelią ligai?

Lietuvoje kasmet storosios žarnos vėžiu suserga apie 1700 žmonių, iš jų apie 1000 neišgyvena. Profilaktinės vėžio patikros programos – vienas iš lengviausių kelių užkirsti kelią šiai klasingai ligai. Skaičiuojama, kad reguliari patikra gali padėti išvengti daugiau nei 60 proc. mirties atvejų dėl storosios žarnos vėžio. Kauno klinikų pacientas Tadas, paskatintas savo šeimos gydytojo, užsiregistravo sudalyvauti storosios žarnos vėžio profilaktinėje programoje ir atliko slapto kraujo išmatose testą. Vėliau atlikus kolonoskopiją jam aptiktas besimptomis ikivėžinis susirgimas.

Neįtarė, kad gali sirgti

„Jokių simptomų neįtarau, todėl net neįtariau, kad galiu sirgti, – pasakoja Tadas. – Džiaugiuosi, kad šeimos gydytojas paskatino sudalyvauti profilaktinėje programoje, nes, anksti aptikus darinį, galėjome užkirsti kelią šios ligos plitimui.“

Kauno klinikų Gastroenterologijos klinikos Endoskopijų skyriaus vadovas doc. dr. Dalius Petrauskas teigia, kad pradžioje pacientui buvo atliktas slapto kraujo išmatose testas (iFOBT). „Šis testas – nesudėtingas patikros dėl storosios žarnos vėžio būdas, veiksmingai padeda aptikti pliką akimi nematomą kraujavimą išmatose, taip galima įtarti storosios žarnos vėžį ir ikivėžinius susirgimus“, – aiškina gydytojas gastroenterologas. Jis priduria, kad iš 100 profilaktinių tyrimų atliekančių gyventojų vidutiniškai 15-ai iš jų yra reikalingas tolesnis ištyrimas.

Tai trečias pagal dažnumą onkologinis susirgimas tarp vyrų, tarp moterų – antras pagal dažnumą.

Tado slapto kraujavimo išmatose testas – teigiamas, todėl buvo būtini tolesni tyrimai. Pacientui atlikta kolonoskopija (endoskopinis tyrimas) ir storioje žarnoje rastas nepiktybinis auglys, kuris per tam tikrą laiką gali išsivystyti į vėžį. „Šio auglio endoskopinis šalinimas dėl didelio jo dydžio buvo sudėtingas, todėl pacientas buvo siunčiamas į Kauno klinikas, – pasakojo Endoskopijų skyriaus vadovas. – Taikant šiuolaikinius minimaliai invazinius endoskopijos metodus pavyksta pašalinti daugumą gerybinių ir ankstyvos stadijos piktybinių storosios žarnos auglių. Procedūros atliekamos teikiant dienos chirurgijos paslaugas, gydymas stacionare būna nereikalingas.“

Šiandien pacientas jaučiasi gerai. Rizika susirgti storosios žarnos vėžiu ateityje reikšmingai sumažėjo, bet nėra išnykusi. Dėl to rekomenduojama profilaktiškai tyrimą atlikti ir ateityje.

Storosios žarnos vėžys ankstyvosiose stadijose yra besimptomis

Storosios žarnos vėžys ankstyvosiose stadijose yra besimptomis, todėl nedalyvaujant profilaktinėse patikros programose onkologinė ligą aptikti sudėtinga. „Ši onkologinė liga dažniausiai pastebima tik jai progresavus, kai tenka nedel-

Iš 100 profilaktinių tyrimų atliekančių gyventojų vidutiniškai 15-ai iš jų yra reikalingas tolesnis ištyrimas.

siant taikyti sudėtingą gydymą, – sako doc. D. Petrauskas. – Ligą diagnozavus ankstyvose stadijose, gydymas padidina visiško pasveikimo tikimybę.“

Kauno klinikų Onkologijos ir hematologijos klinikos gydytoja onkologė-chemoterapeutė dr. Rita Kupčinskaitė-Noreikienė pabrėžia, kad tai trečias pagal dažnumą onkologinis susirgimas tarp vyrų, tarp moterų – antras pagal dažnumą. „Paprastai storosios žarnos piktybiniai navikai auga ilgai, dešimtmečiais ir pradeda formuotis iš gerybinių pakitimų“, – paaiškina gydytoja onkologė-chemoterapeutė.

Rizikos veiksniai šiai ligai išsivystyti yra skirstomi į modifikuojamus ir nemodifikuojamus. „Nemodifikuojami rizikos veiksniai yra vyresnis amžius, buvusios uždegiminės žarnyno ligos, II tipo cukrinis diabetas, artimų giminių buvimas storosios žarnos vėžio atvejais, – da-

■ Kauno klinikų Gastroenterologijos klinikos Endoskopijų skyriaus vadovas doc. dr. Dalius Petrauskas

Privalomuoju sveikatos draudimu apdrausti 50–74 metų gyventojai storosios žarnos vėžio profilaktinėje programoje gali dalyvauti nemokamai. Slapto kraujo išmatose testą (iFOBT) rekomenduojama atlikti kas 2 metus. Su šeimos gydytojo siuntimu endoskopiniam ištyrimui (esant teigiamam iFOBT testui) pagal storosios žarnos vėžio profilaktikos programą galima registruotis Kauno klinikų registratūroje telefonu +370 37 703370.

lijasi dr. Rita Kupčinskaitė-Noreikienė. – Modifikuojami rizikos veiksniai yra rūkymas, fizinio aktyvumo stoka, alkoholio vartojimas, nutukimas, mažai skaidulų turinti dieta, didelis raudonos spalvos mėsos ir mažas vaisių bei daržovių vartojimas.“

Kauno klinikose storosios žarnos vėžio profilaktiniams tyrimams

atlikti naudojama naujausia įranga, turinti dirbtinio intelekto modulį, kuris padeda identifikuoti pakitimus. Didžioji dalis nustatytų auglių (polipų) yra šalinami tos pačios procedūros metu. Visi tyrimai atliekami taikant bendrinę nejautrą, todėl pacientai nepatiria jokio diskomforto.

Kauno klinikų inf.

LSMU dėstytojų vizitas Teramo universitete

Teramo universitetą kasmet priimami vidutiniškai 55 veterinarinės medicinos studentai.

6» Operacijose dalyvauja du pagrindiniai chirurgai, anesteziologai, felčeriai-technikai, asistuoja 5 kurso studentai. Čia pat klinikoje – arklių simuliacijos kabinetas. Yra ir smulkiųjų gyvūnų simuliacijos kabinetas. Abu savarankiškai įkurti pačių studentų padedant Universiteto administracijai. Juose studentai mokosi ir tobulina kraujo mėginio paėmimo, laidinės vietinės kojų anestezijos, injekcijų į raumenis, sąnarius ir jungo veną įgūdžių, chirurginių siūlių, tvarslavos naudojimo technikos. Studentai lankosi simuliacijos centre savarankiškų studijų valandų metu.

Prof. Rapino biochemijos paskaitoje aptarti paskaitų vedimo metodai ir ypatumai bei kiti esminiai aspektai organizuojant laboratorinius darbus Biomokslų, maitos saugos ir aplinkos technologijų bei Veterinarinės medicinos studijų programų studentams. Pristatyta nauja mokomųjų laboratorijų bazė ir įranga, naudojama biochemijos praktiniuose užsiėmimuose. Susitikime su prof. Di Tommaso, prof. Boari, prof. Luciani ir prof. Aste diskutuota apie Laboratorinės diagnostikos ir Veterinarinės klinikinės medicinos dalykų dėstymą. Aptarti paskaitų ir

■ Ponio operacija.

atsiskaitymų tipai bei laboratorinių darbų problematikos.

Veiklų įvairovę vainikavo susitikimas su Teramo universiteto prorektore prof. Pittia ir Tarptautinių ryšių skyriaus vadove Giovanna Cacciatore, kuriame pasidalyta patirtimi ir kalbėta apie bendradarbia-

vimo galimybes. LSMU Veterinarinės medicinos fakulteto studentai Teramo universitete jau pažįstami: ir dabar ten praktiką atlieka mūsų studentas, anksčiau lankėsi dar trys studentai-praktikantai. Šiuo metu jau atvertas kelias ir dėstytojams bendradarbiauti.

LSMU Biochemijos katedros dėstytojų prof. Rasos Banienės, prof. Dalės Vėžalienės, doc. Aldonos Baltušnikienės, doc. Rūtos Budreckienės, doc. Simonos Sutkuvienės ir Stambiųjų gyvūnų klinikos lektorės Zojos Miknienės stažuotė Teramo universitete, Italijoje, 2023 m. sausio 23–28 dienomis finansuota projekto „LSMU studijų kokybės ir susijusių procesų gerinimas, didinant žmogiškųjų išteklių potencialą“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-04-0001) lėšomis, įgyvendinant veiklą „Dėstytojų kvalifikacijos tobulinimas“.

■ Besiruošiant operacijos stebėjimui: doc. R. Budreckienė, lekt. Z. Miknienė, doc. S. Sutkuvienė.

■ Diskusijos metu su prof. P. G. Tiscar ir prof. Di Francesco.

Profesorė A. Lukoševičiūtė – įsimintina asmenybė

Gyvenimui greitai bėgant retai prisimenama, kas buvo tie vedliai, atvedę mus į šiandieną, ir ką reikšmingo jie paliko medicinoje ateities kartoms.

2022 m. gruodžio 16 d. į Kauno klinikų Didžiąją auditoriją susirinko gausus būrys profesorės Aldonos Lukoševičiūtės (1929 04 22–2016 12 15) gerbėjų, bendradarbių ir mokinių paminėti išskilią asmenybę, kuri pasižymėjo išskirtiniais darbais ir pasiekimais teorinės bei praktinės medicinos srityse ne tik Lietuvoje, bet ir užsienyje.

Prof. habil. dr. Dalia Giedri-mienė, prof. A. Lukoševičiūtės mokinė ir kolegė

Sujungiant mediciną ir mokslą

Po medicinos studijų pradėjusi dirbti gydytoja Aldona Lukoševičiūtė pasižymėjo dideliu darbštumu, meile medicinai ir ligoniams, ištikimybe Hipokrato priesakai. Jos asmenyje puikiai jungėsi teorinės žinios, klinikinis mąstymas ir gebėjimas pritaikyti tai realiose situacijose. Ji pasižymėjo įvairiapusėmis žmogiškomis savybėmis – giliu protu, plačia erudicija ir tolerancija – pritraukiančiomis kolegas, studentus ir pacientus. Užimdama atsakingas pareigas visada išsiskyrė savo įžvalgumu, ypatinga klinicine orientacija, novatorišku išradingu ir atsidavimu kasdieniam darbui. Turėdama daug žinių ir nuolat jas gilindama, ji įžvalgiai ir drąsiai pritaikydavo sudėtingose kliniki-

nėse situacijose. Neretai tai buvo sustiprinama ir su jos ryškia medicinine intuicija. Būdama smalsi, ji orientavosi į galutinį rezultatą, kruopščiai ir aiškiai formuodama mintį ir pateikdama argumentus.

Daug metų dirbdama klinikinį darbą ji išsiskyrė noru, analize ir ypatingu dėmesiu problemą sąlygojusiomis priežastims išaiškinti. Viena iš jos vedančių mokslinių tyrinėjimo sričių klinikoje buvo staigios mirties priežasčių nustatymas bei perspėjimas ir skubus, neatidėliotinas ligonio gaivinimas. Tai buvo kertinis akmuo plečiant kardiologinę pagalbą bei stiprinant reanimatologijos ir intensyviosios terapijos pagrindus. Natūraliai tai vedė prie visuomenės įtraukimo ir apmokymo atlikti gaivinimą ekstrinėse situacijose.

Dėl to neatsitiktinai ją domino elektrinių širdies gydymo metodų įdiegimas, ypač siekiant suteikti skubią, neatidėliotiną ar ekstrinę

pagalbą kritinių būklių metu. Tai plėtė intensyviosios terapijos taikymą ir efektyvumą tiek hospitalinėje, tiek ir ambulatorinėje grandyje.

Homeostazės principai, tiesiogiai susiję su organizmo skysčių bei elektrolitų balansu, šarmų ir rūgščių pusiausvyra, atrodo ne vienam studentui ar gydytojui sudėtinga ar net komplikauta sritis. Tačiau profesorė A. Lukoševičiūtė tai sugebėjo ne tik puikiai išaiškinti kolegoms ir gydytojams, parodyti homeostazės svarbą gaivinant ir gydant pooperacinius ligonius, pacientus, grįžtančius į normalų gyvenimą po ilgai užsitęsusių kritinių būklių ar išgyvenusių sudėtingas situacijas. Tai elektros traumos, apsinuodijimai, skendimai, išplitusios infekcijos ar pogimdyvinės komplikacijos, įgimtos širdies vožtuvų anomalijos, reti grėsmingi genetiniai širdies ritmo sutrikimai ir daugybė kitų.

»10

■ A. Lukoševičiūtė Intensyviosios terapijos skyriuje 1985 m.

Projekto „Digital and Hybrid Teaching and Learning of Practical Skills in Higher Education (DITEPRACT)“ partnerių susitikimas LSMU

Sausio 18–19 dienomis mūsų Universitete vyko projekto „Digital And Hybrid Teaching And Learning Of Practical Skills In Higher Education (DITEPRACT)“, kurio tikslas – skaitmeninių ir hibridinių mokymo ir mokymosi metodų sukūrimas ir taikymas ugdant praktinius įgūdžius, partnerių susitikimas. LSMU projektą įgyvendina projekto vadovė prof. Aurelija Blaževičienė (Slaugos klinikos vadovė), doc. Alina Vaškelytė (Slaugos klinika) bei tarptautinių programų koordinatorė Živilė Kepežinskienė (Tarptautinių ryšių ir studijų centras). Šis Erasmus+ KA2 projektas bendram tikslui sujungia specialistus iš Suomijos, Švedijos, Portugalijos, Latvijos, Turkijos ir Lietuvos.

Živilė Kepežinskienė
TRSC Tarptautinių programų koordinatorė

Partnerių susitikimo tikslas buvo surengti atviros prieigos vebinara „Sveikatos priežiūros švietimo pertvarkymas: iš klasės į skaitmeninę aplinką“. LSMU koordinuoja šią veiklą projekte DITEPRACT. Sausio 19 d. vebinara pradėjo pro-

jekto koordinatorė Camilla Wikström-Grotell (Arcada University of Applied Sciences, Suomija), kuri pristatė įvykdytas veiklas bei apžvelgė pasiektus rezultatus. Anne Söderlund iš Mallardallen University (Švedija) pristatė pranešimą tema „Skaitmeninio ir (arba) interaktyvaus mokymo bei praktinių įgūdžių mokymosi sveikatos profesijų aukštajame moksle veikla ir rezul-

tatų tyrimai“. Pranešėja Sultan Kav iš Baskent University (Turkija) pateikė išsamią apžvalgą „Skaitmeninės akademinio personalo kompetencijos: šešių šalių tyrimas“. Antonio Fernandes iš ESEnC – Nursing School of Coimbra (Portugalija) savo pristatyme, kurio tema „Klinikinis scenarijus – standartizuokite arba susikurkite patys“, pateikė tyrimų medžiagą apie klinikinį scenarijų

taikymo specifiką. Pristatymų sesiją vebinare užbaigė Aurelija Blaževičienė (LSMU) pranešimu „Sveikatos priežiūros švietimo transformacijos ES šalyse“. Projekto DITEPRACT vebinare dalyvavo apie 60 klausytojų iš įvairių pasaulio šalių, kurie aktyviai pateikinėjo klausimus pranešėjams ir dalyvavo diskusijoje.

Projekto partneriai vizito metu turėjo galimybę aplankyti net

du LSMU muziejus. Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje svečiai dalyvavo ekskursijoje, ištyrinėjo muziejaus ekspoziciją, susipažino su vaistinės struktūra bei atrado unikalių eksponatų. Apsilankymas Anatomijos instituto muziejuje vizito dalyviams taip pat suteikė daug įspūdžių ir nustebino eksponatų technologijų inovatyvumu jų kūrimo laikmečiu.

Autorės nuotr.

Project's "Digital and Hybrid Teaching and Learning of Practical Skills in Higher Education (Ditepract)" all partners meeting at LSMU

On January 18–19 partners of the project "Digital and Hybrid Teaching and Learning of Practical Skills in Higher Education" (Ditepract) had a meeting at „Lithuanian University of Health Sciences" (LSMU). Project's aim – development and application of digital and hybrid teaching and learning methods in the development of practical skills. LSMU is represented in this project by the project manager prof. Aurelija Blaževičienė (*Nursing Clinic*), doc. Alina Vaškelytė (*Clinic of Nursing*) and international programme coordinator of Živilė Kepežinskienė (*International Relations and Study Center*). This Erasmus+ KA2 project brings together professionals from Finland, Sweden, Portugal, Latvia, Turkey and Lithuania.

Živilė Kepežinskienė
International Programme Coordinator

The purpose of the meeting was to organize an open access webinar „Transforming Health Care Education: from Classroom to Digital Environment“. LSMU coordinates this activity in project DITEPRACT. On January 19th the webinar was opened by the project coordinator Camilla Wikström-Grotell („Arcada University of Applied Sciences", Fin-

land), who presented the implemented activities and reviewed the achieved results. Anne Söderlund from „Mallardallen University" (Sweden) delivered a presentation on topic „Explore activities and outcomes of digital and/or online teaching and learning of practical skills in health professions' higher education". The next speaker in the webinar was Sultan Kav from „Baskent University" (Turkey) who presented a comprehensive review „Digital competencies of academic staff:

a survey from six countries". Antonio Fernandes from „ESEnC – Nursing School of Coimbra" (Portugal) presented research material on the specifics of applying clinical scenarios in his presentation entitled "Clinical scenario – standardize or create yourself". Aurelija Blaževičienė (LSMU) concluded the presentations session in the webinar with the report "Transforming health care education in EU countries". Over 60 listeners from various countries of the world participated in the webinar of

Photo by author

the DITEPRACT project, who actively submitted questions to the presenters and participated in the open discussion.

During this visit, project partners had an opportunity to visit even two LSMU museums. In the Museum of the History of Medicine and Pharmacy of Lithuania, the guests took part in the immersive

tour, explored the museum exposition, got acquainted with the structure of the pharmacy and discovered unique exhibits. A visit to the Museum of the Institute of Anatomy also gave many impressions to the participants and surprised them with the innovativeness of the exhibits' technologies at the time of their creation.

PARODA „Lietuvos kardiochirurgas, profesorius, akademikas, diplomatas Jurgis Brėdikis“

Epochos, asmenybės ir parodos dažnai susikryžiuoja įvairiausiose erdvėse. Būna, kad rami epochos tėkmė leidžia skleistis asmenybėms. Būna, kad epochų kaita sulaužo asmenybes. Būna, kad asmenybės įveikia savo epochos uždedamus suvaržymus ir brėžia universalius horizontus, priimtinus ir naujų epochų aušrai. Deja, būna ir taip, kad nauja epocha ima ir nurašo tas asmenybes į istorijos vakarykštę dieną. Taip šiuo metu atsitinka ir Lietuvoje. Daug garsių vardų nesuranda vietos dabarties istorinėje atmintyje, daug ką persekioja naujųjų vėjų kuriama istorinės laikų kaitos pervertinimo ideologija, visą neseną praeitį vertinanti kaip vien prarastąją epochą, net ir tuomet gyvenusių kartą vadinanti tik „kolaborantais“. Argi jie galėjo dirbti Lietuvai? Atsakymas irgi labai aiškus – taigi negalėjo.

Vytenis Povilas Andriukaitis

Asmenybės tuo ir stiprios, kad į jas sudūžta naujosios ideologijos, jų darbų negali užtemdyti naujai kuriami supaprastinto istorinio suvokimo stereotipai. Asmenybės, išgyvenančios ne tik epochų kaitą, bet ir jų griūtį, kuriančios ir plečiančios naujus horizontus, lieka ir šiandien švyturiai.

Tai epochų lūžiuose ir vertybių perkainojimo žaizdre išliekančios asmenybės. Ne veltui biblinė išmintis teigia, kad auksas išgaunamas kaitrioje aukštakrosnių ugnyje. Asmenybės patikrinamos, kai atlaiko gyvenimo žaizdro ugnį.

Apie tokią gyvenimo žaizdro patikrintą asmenybę – akademiką, kardiochirurgą, pedagogą, profesorių, „šefą“, ministrą, diplomata, politiką ir publicistą – Jurgį Brėdikį ši paroda.

Joje per nuotraukas ir tekstus, laiškus ir įvykius atsiskleidžia ir smetonmetis, ir nacių bei stalinistų okupacija, ir sovietmetis, ir tarybmetis, ir vėl atgimusi nepriklausoma, demokratinė Lietuva. Turtinga iššūkių ir išbandymų Lietuvos istorijos atkarpa.

Atsiskleidžia draugai ir varžovai, konkurentai ir pavyduoliai, dėkingi pacientai ir... apkalbų platintojai. Juk yra dar tokių vaikščiojančių

istorijų, ir šiandien klajojančių Kauno gatvėmis.

Šios parodos stiprybė slypi profesoriaus Jurgio Brėdikio veide, akyse, paskaitose, studentų širdyse, pacientų akyse, gausiose mokslinėse monografijose ir... knygose. Jose profesorius giliai ir plačiai apžvelgia savo profesinį, pedagoginį, mokslinį kelią, gilina į sudėtingiausias etines, estetines, filosofines ir pasaulėžiūrines medicinos problemas.

O kur dar jo sportinis, muzikinis, išradėjo ir racionalizatoriaus talentas! Nėra nė vieno kito Lietuvos šio sudėtingo istorinio tarpsnio gydytojo, taip giliai ir plačiai aprėpusio mokslo, medicinos ir tikėjimo sąsajas bei perspektyvas. Taip, tai į didžiųjų pasaulio chirurgijos ir medicinos garsenybių gretas įsiterpusi asmenybė.

Jo chirurginėje veikloje – ir pirmosios širdies elektrostimuliacijos operacijos ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje, ir pastangos pritaikyti lazerius kardiochirurgijoje, sukurti sudėtingus širdies ritmo sutrikimų diagnostavimo ir stebėsenos aparatus, taikyti krioterapiją ir kardiochirurgijoje.

Jo kurtoje eksperimentinėje širdies elektrofiziologijos bei stimuliacijos laboratorijoje gims ap-

mąstymai apie energinę mediciną, biolaukus ir auras, kvantinių dėsnių ryšį su žmogaus širdies subtiliais laukais, hipotezės apie metafizinius sielos, širdies ir Neregimojo Universumo ryšius. Visa tai atsiskleis jo pasiūlytoje kardiologijos koncepcijoje.

Akademiko pastangomis dar gūdžiais šaltojo karo metais Kaunas išsiverš iš vadinamojo „uždarojo miesto“, kur gausu karinėmis „pašto dėžutėmis“ paženklintų įstaigų, Kauno medicinos institutas, Kauno klinikos savo elektrokardiostimuliacijos darbai taps žinomi Europoje ir pasaulyje. Jau tada ims garsėti ir Jurgio Brėdikio Lietuvos kardiochirurgijos mokykla.

Taip, daug tarybmečio Lietuvos vardų garsino Lietuvą ir Tarybų Sąjungos, ir pasauliniuose forumuose. Tai buvo mūsų visų Lietuvos savivertės ir pasididžiavimo šaltinis, leidęs neigti sovietines dogmas, plėsti horizontus ir semtis stiprybės iš Lietuvos mokslo bei kultūros laimėjimų. Lietuvai ir šiandien brangus šis Jurgio Brėdikio ir kitų tos epochos talentų garsintas to tarybmečio mokslo bei kultūros palikimas.

Akademikas Jurgis Brėdikis neabejotinai įrašė savo vardą į tos Lietuvos istorinio laikotarpio metraščių. Jo sukauptas potencialas pasitarna-

■ Parodos atidarymo akimirkos.

Fotografas Edvinas Kričkovas

vo ir Lietuvai žengiant antrojo Atgimimo keliu, jam įsitraukiant į politinius Lietuvos procesus bei ginant Lietuvos interesus TSRS liaudies deputatų suvažiavime. Tad grįžiant epochoms akademikas įsiliejo į į naujos Lietuvos statybos darbus.

Ne plyname lauke plėtojo

si Lietuvos kardiochirurgija mums žengiant pirmuosius Lietuvos vėl atkurtos nepriklausomybės žingsnius. Tik atsirėmus į Jurgio Brėdikio ir kitų asmenybių darbus buvo galima toliau plėtoti kardiochirurgiją ir kitas medicinos šakas.

»12

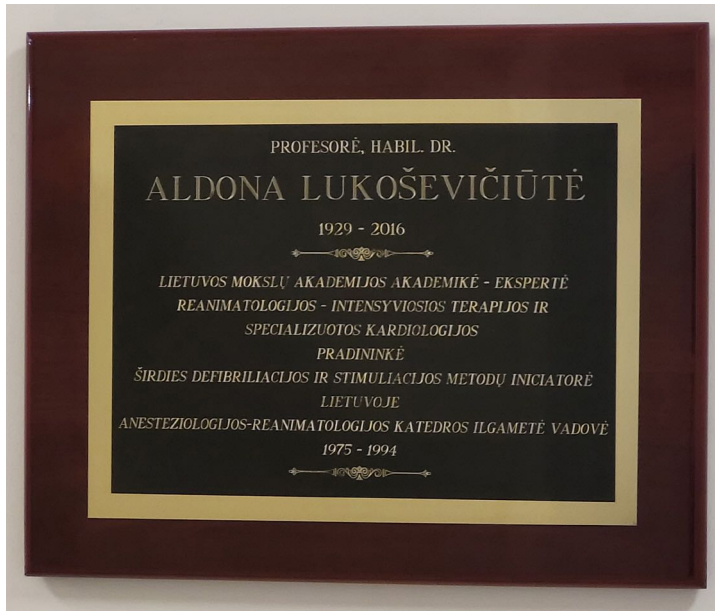
Profesorė A. Lukoševičiūtė – įsimintina asmenybė

8» Jos indėlis klinikinėje medicinoje gali būti sumuotas tokiais pasiekimais:

- reanimatologijos pagrindai (kūrimas ir išvystymas Lietuvoje),
- intensyvi specializuota terapija (kardiologijoje, bendroje terapijoje, chirurgijoje, neurochirurgijoje, akušerijoje, pediatrijoje ir kt.),
- skubi ir ekstrinė pagalba kritinių būklių metu.

Lietuvos mokslų akademijos akademikė–ekspertė, Reanimatologijos – intensyviosios terapijos ir specializuotos kardiologijos Kaune ir Lietuvoje pradininkė ir įdiegėja.

Toks užrašas ant atminimui skirtos lentelės pakabintos šalia buvusio jos kabineto Kauno Klinikų centrinio korpuso antrame aukšte.

■ Atminimo lentelė skirta A. Lukoševičiūtei 2022 m.

■ Simpoziume Vašingtone, JAV (iš kairės): D. Giedrimienė, A. Lukoševičiūtė, J. Brėdikis, I. Pečiulienė, P. Stirbys.

Darbai ir pasiekimai

1956 m. gyd. A. Lukoševičiūtė buvo paskirta Kauno klinikų Hospitalinės terapijos skyriaus vedėja, o 1958 m. pradėjo vadovauti pirmajam Lietuvoje specializuotam 40 lovų kardiologijos terapiniam skyriui. 1963 m. kovo 23 d. ji pirmoji Lietuvoje ir SSRS atliko sėkmingą transstorakalinę širdies defibriliaciją. 1964 m. apgynė kandidatinę disertaciją kardiologijos tema. 1966–1967 m. dirbo Vilniuje terapeute-kardiologe kardiokirurginiame skyriuje. Čia ji sėkmingai atliko gaivinimą pasikartojančios mirties atveju. 1967 m. grįžo į KMI užbaigti daktaro disertaciją „Širdies ritmo sutrikimų gydymas elektros impulsine srove“, kurią apgynė 1968 m.

1969 m. pradėjo vadovauti pirmajam Lietuvoje Kauno klinikų Reanimaciniam skyriui. 1970 m. jai už elektroimpulsinio metodo sukūrimą ir įdiegimą į klinikinę praktiką kartu su kitais mokslininkais-akademikais buvo suteikta SSRS Valstybinė premija. 1970 m. ji susidomėjo ir pradėjo perstemplinės kardiografijos ir defibriliacijos įdiegimą klinikoje. 1971 m. pradėjo pedagoginę karjerą Kauno medicinos instituto (KMI) Hospitalinės terapijos katedroje ir 1972 m. jai buvo suteiktas docentės vardas.

1975 m. pradėjo vadovauti naujai įkurtai KMI Anestezilogijos-reanimatologijos katedrai. Buvo vadovė iki 1994 m.

1975 m. suteiktas profesorės, o 1979 m. – Lietuvos nusipelnusios mokslo veikėjos vardas.

2003 m. apdovanota ordinu „Už nuopelnus Lietuvai“ Komandoro kryžiumi.

2011 m. sukurtas dokumentinis filmas apie jos pasiekimus (Medikų portretai, laida „Pulsas“).

Daugiau nei 20 metų profesorė A. Lukoševičiūtė Sveikatos apsaugos ministerijos pavedimu vykdė vyriausiosios Lietuvos reanimatologės pareigas, per tą laikotarpį kuriant Reanimatologijos ir Intensyviosios terapijos tarnybas bei gaivinimo ir skubios pagalbos metodiką visoje Lietuvoje.

Prof. A. Lukoševičiūtė buvo 17 medicininių mokomųjų knygų, 4

monografijų autorė, paskelbė per 200 straipsnių, 6 mokslinių išradimų, skirtų širdies aritmijų diagnostikai ir gydymui, bendraautorė. Jai vadovaujant apginta 11 medicinos mokslų daktaro disertacijų, iš jų 2 habilitaciniai darbai. Šios fenomenalios moters gabumai ir talentas, jos artimiausių mokinių kūrybingumas lėmė ypatingą indėlį medicinos mokslui ir praktikai, nuopelnus Lietuvos žmonių sveikatai.

Prof. A. Lukoševičiūtė viena pirmųjų pasaulyje pradėjo gydyti sudėtingus širdies ritmo sutrikimus, širdies skilvelių virpėjimą, prieširdžių virpėjimą ir plazdėjimą bei paroksizminės tachikardijos epizodus pastovios elektros srovės impulsais per krūtinės ląstą (taikant transtorakalinę elektrinę širdies defibriliaciją). Jai vadovaujant buvo sukurtas ir įdiegtas į tuometinę klinikinę praktiką perstemplinės širdies defibriliacijos ritmo sutrikimų nutraukimo metodas.

Vėliau sukurtas ir įdiegtas diagnostinis širdies impulsų registravimo metodas per stemplę, skirtas sudėtingiems širdies ritmo ir laidumo sutrikimams diferencijuoti. Šis metodas buvo pritaikytas antiaritminių vaistų efektyvumui nustatyti. Paroksizminių prieširdinių ritmo sutrikimų diagnostikai ir atkūrimui Intensyviosios terapijos skyriuje buvo įdiegtas perstemplinės širdies stimuliacijos metodas.

Prof. A. Lukoševičiūtė aktyviai dalyvavo kuriant kompiuterizuotas ritmo sutrikimų analizės programas ir pritaikant jas hospitaliniam ir ambulatoriniam gydymui. Ji rėmė inovatyvias idėjas sukurti ligo turinčio paroksizminių ritmo sutrikimų pasą ir skatino ūmių ritmo sutrikimų nevykdyti kardiologijos priėmimo skyriuje bei įsteigti vienos dienos stacionarą.

Už Lietuvos ribų

Prof. A. Lukoševičiūtė visada norėjo sužinoti daugiau – kas vyksta už Lietuvos ribų, kas naujo pasaulinėje medicinoje. Ji norėjo dalytis savo patirtimi, siekė rezultatus lyginti su kitais ir stengėsi užmegzti bendradarbiavimą su inovatyviais ir pažangiais mokslininkais. Niekada

neužgeso jos noras keliauti ir dalyvauti tarptautiniuose renginiuose, kad išgirstų naujoves iš pirmajaučių specialistų.

1977 m. birželį lankydamasis Lietuvoje Nobelio taikos premijos laureatas, vienas iš defibriliacijos JAV pradininkų Bernardas Lownas aukštai įvertino prof. A. Lukoševičiūtės pasiekimus taikant elektrinę širdies defibriliaciją ir padovanojo jai savo mokslinių darbų rinkinį „Cardioversion“ su dedikacija: „To Dr. Lukoshevi-chiute, a pioneer in cardioversion in the USSR and Lithuania. With affection – Bernard Lown, June 1977“ (SSRS ir Lietuvos kardioversijos pradininkei daktarei Lukoševičiūtei. Su meile – Bernardas Lownas, 1977 m. birželio mėn.).

1985–1990 m. buvo sėkmingi glaudžiu bendradarbiavimu su Lenkijos ir Vokietijos kardiologais, fiziologais bei medicininės aparatūros kūrėjais. Tai paskatino tarptautinius tyrimus aritmijų ir širdies elektrofiziologijos srityje, o gauti bendri rezultatai buvo paskelbti spaudoje.

1986–1989 m. ji dalyvavo ir skaitė pranešimus tarptautiniuose intensyvios terapijos ir kardiologijos simpoziumuose Belgijoje, Lenkijoje, Vokietijoje, Estijoje ir kt., vizitavo intensyvios terapijos skyrius Suomijoje (Helsinkyje ir Tampere).

1989 m. rugsėjį ji džiaugėsi pirmą kartą atstovaudama Lietuvos medicinai pasauliniame Intensyviosios terapijos ir kritinės medicinos pagalbos kongrese Kioto (Kyōto), Japonija, kur miesto meras išreiškė didžiulę pagarbą Lietuvai. 1991 m. gegužę dalyvavo tarptautiniame širdies stimuliacijos ir elektrofiziologijos simpoziume Vašingtone, JAV, kartu su kolegomis iš Lietuvos išgyveno ypatingą momentą, kai čia pirmą kartą buvo iškelta ir Lietuvos vėliava.

Įvairiapusė Profesorės asmenybė

Prof. A. Lukoševičiūtė buvo išskirtinė asmenybė, savo žiniomis medicinoje pralenkusi ne vieną. Ji nuolat domėjosi, skaitė, analizavo ir džiaugėsi įgijusi naują informacijos šaltinį ar medicininį straipsnį apie naujų vaistų ar metodų taikymą.

Profesorės žinių bagažas buvo visuomet atnaujinamas, o klinikinis patyrimas kardiologijoje ir intensyviojoje terapijoje buvo neaplenkiamas. Jos ryžtingumas priimant klinikiškus sprendimus, dėmesingumas ir pagarba pacientams žavėjo visus, įskaitant kolegas, studentus ir ligonių artimuosius. Daug kas iš jos galėjo pasimokyti pasiaukojimo gydančiam sunkius ligonius (konsultuoti naktimis ar savaitgaliais).

Pagrindinė Profesorės savybė – žmogiškumas ir tikėjimas tuo, ką darai – visose situacijose galima ir būtina padėti ligoniui ir niekada nereikia prarasti vilties. Sklindanti erudicija ir plėtojamas racionalumas imponavo su ja bendravusius. Neatsitiktinai ji buvo populiari, mylima ir gerbiama ligonių. Jie ir išgarsino jos vardą po visą Lietuvą. Vienas įsimintiniausių buvo klinikinis atvejis, kai per šešias valandas ji 33 kartus panaudojo tuo metu dar palyginti naują metodą – širdies elektrinę defibriliaciją ir atgaivino Vilniaus klinikose mirštantį ligonį J. Ožuolą. Vėliau dar kelias naktis budėjo, kol įsitikino jo būklės stabilumu.

Daugumą žavėjo dar vienas Profesorės charakterio bruožas – tai ramybė, kuri ne vienam suteikdavo užtikrintumo jausmą. Visi žinojo, kad su ja galima pasikonsultuoti rūpimu klausimu ir gauti atsakymą. Profesorė sakydavo, kad nesvarbių klausimų nėra ir kad ieškantis atsakymų žmogus tobulėja. Jos kiekvienas sprendimas priimtas intensyviosios terapijos skyriuje būdavo labai pasvertas, nes nuo to neretai priklausydavo ligonio gyvybė.

Šalia klinikinio bei mokslinio profesorės išskirtinumo visada išlikdavo ir jos draugiškumas. Nepaisant įgytų aukštų mokslinių vardų ar darbo pozicijų, tai visiškai netrukdė jai vystyti dalykinę diskusiją net esant prieštaraujantiems kolegų nuomonėms. Ji gerbė kiekvieną žmogų, kiekvieną darbuotoją, kokias pareigas jis beužimtų.

Nenuostabu, kad klinikiniam ir moksliniam pasaulyje ji dažniausiai buvo vadinama ne vardu ar pavarde, bet vienu trumpu žodžiu – Professore. Todėl ne paslaptis, kad ir jos pravardė buvo „Protas“.

Visuomeninė veikla, menas ir pomėgiai

Profesorei nebuvo svetima ir visuomeninė veikla. Ji daugelį metų buvo Kauno krašto kardiologų draugijos pirmininke, Kardiologijos, Intensyviosios terapijos, Anestezilogijos-reanimatologijos mokslinių draugijų, Respublikinės profsąjungos valdybos, „Žinijos“ draugijos nare bei naujai Lietuvoje įkurtos Paliatyviosios slaugos draugijos pirmąja prezidente.

Ji žavėjosi įvairiomis meno formomis, todėl laisvalaikį dažnai skirdavo dailėi bei muzikai, buvo nuolatinė koncertų ir parodų lankytoja, mėgo poeziją. Turėjo didžiulį rinkinį Vakarų Europos dailininkų meno albumų. Jos meno žinios, ypač dailės, beveik prilygo profesionalams.

Mėgo klasikinę muziką, ypač operą. Ji turėjo sukaupusi Vakarų Europos garsių kompozitorių ir pasaulinio lygio atlikėjų klasikinės muzikos plokštelių kolekciją. Valandų valandas galėjo pasakoti apie J. S. Bachą, A. Mocartą, L. Bethoveną, F. Šopeną, R. Vagnerį ir kitus kompozitorius.

Neatsitiktinai paskutinis jos noras buvo išlydėti ją su prancūzų kompozitoriaus Charles-Camille Saint-Saëns „Gulbė“ (The Swan / Le Cygne, Carnival of the Animals) melodija.

Nemažai laiko skyrė akiratų plečiančioms kelionėms, ypač Lietuvai pažinti. Dažnai apsilankydavo Kauno botanikos sode, o savo sodyboje Dovainonyse puoselėjo hiacintų, tulpių, narcizų gėlynus ir kolekcionavo tulpių svogūnėlius, skirdama išauginti visas galimas rūšis.

Profesorė nemėgo tuščiažodžiavimo ir pagyrų, todėl šis tekstas skiriamas ne vien jai pagerbti, bet ir išskirtiniam kliniciano bei mokslininko pavyzdžiui pristatyti.

Profesorė ir ateityje mūsų atmintyje liks kaip iškili Mokslininkė ir nuoširdi Gydytoja, gyva savo darbais, išgelbėtomis gyvybėmis ir ne vienam iš pacientų sugrąžinta viltimi ir galimybe gyventi.

Yra rengiama prisiminimų knyga apie profesorę A. Lukoševičiūtę. Visi ją pažinoję kviečiami pasidalyti savo prisiminimais. Juos siųsti lt. paštu Asta.Lignugariene@lsmuni.lt

PARODA „Lietuvos kardiochirurgas, profesorius, akademikas, diplomatas Jurgis Brėdikis“

10» Ne plyname lauke plėtojosi ir Lietuvos sveikatos apsaugos sistema. Nelengvame perėjimo prie rinkos ekonomikos procese profesoriumi teko imtis ir sudėtingo sveikatos apsaugos ministro darbo, vėliau tapti Lietuvos ambasadoriumi Čekijoje – ten, toje pačioje Prahoje, kur, jo tėvui Juozui Brėdikui dirbant diplomatinėje atstovybėje, būsimasis akademikas Jurgis Brėdikis 1929 m. išvydo šį pasaulį. Epochų lūžiai atspindėjo ir profesoriaus diplomatinėje veikloje. Jis savo diplomato kredencialus įteikė Čekijos prezidentui VACLAVUI HAVELUI, tam pačiam, su kurio vardu siejama Akso-minė Čekoslovakijos revoliucija. Susitiko dvi skirtingo plano asmenybės, bet abi išgyvenusios tos epochos revoliucijas savose šalyse.

Jų gyvenime persipynė daug skaudžių įvykių. VACLAVO HAVELO – jo ilga disidentinė kova, Jurgio Brėdikio asmeninė patirtis – jo tėvo Juo-

zo Brėdikio kančios nacių Štuthofio koncentracijos stovykloje. Štai tokie epochų ženklai šių asmenybių gyvenimuose.

Tegul apie tai kalba pati paroda. Norisi pacituoti Akademiko Jurgio Brėdikio mintį iš jo įgarsintos atsisveikinimo juostelės: „Žmogus nėra tik kūnas. Jame yra įsikūnijusi siela, dėl kurios subtilių laukų galimi ryšiai – metafiziniai ryšiai – su kitu pasauliu (...). Kvantiniai dėsniai teigia: kiekviena dalelė, kada nors prisilietusi prie kitos dalelės, turi galimybę šį kontaktą bet kada atnaujinti.“ Taigi paroda prisiliečia prie kiekvieno lankytojo, ir kontaktas su Jurgiu Brėdikiu įvyksta. Asmenybė kviečia, buria, įkvepia, šildo. Apie tai kalba ši paroda.

Paroda veikia Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje (Rotušės a. 28, Kaune) nuo vasario 10 d. iki kovo 20 d. Aplankant parodą, bus galima pažiūrėti dokumentinį filmą „Jurgis Brėdikis. Praeitis ir dabartis“ (režisierius A. Barysas).

■ Parodos atidarymo akimirkos.

Fotografas Edvinas Kričkovas

Malda už medikus ir ligonius Kauno klinikose: gydymas prasideda nuo santykio

Vasario 11 d. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninėje Kauno klinikose buvo minima Pasaulinė ligonių diena. Šv. Mišias Šv. Luko koplyčioje aukojo Kauno arkivyskupas metropolitas Kęstutis Kėvalas kartu su LSMU kapelionu ir Kauno klinikų vyriausiuoju kapelionu monsinjoru Artūru Jagelavičiumi.

Raimonda Balandė
LSMU sielovados koordinatorė

Liga yra vienvėdis, trapumo ir atskirties išgyvenimas

Šv. Mišiose dalyvavo Kauno klinikų generalinis direktorius prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, direktorius medicinai ir slaugai prof. Kęstutis Stašaitis, direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms doc. dr. Tomas Lapinskas, LSMU Medicinos fakulteto dekanas prof. dr. Andrius Macas, LSMU Farmacijos fakulteto dekanė prof. dr. Ramunė Morkūnienė, kiti administracijos bei ligoninės darbuotojai ir pacientai. Šv. Mišiose giedojo Kauno klinikų choras „Kolegės“.

„Liga yra vienvėdis, trapumo ir atskirties išgyvenimas. Dažnai mes per ligą pajaučiam, kad esame pažeidžiami ir trapūs. Vis dėlto liga pri-mena, kad tu nesi vienas, kad reikalinga pagalba, o svarbiausia – tau reikalingas kitas, reikalingas santykis. Norėdamas patirti pilnatvę turiu grįžti į santykį su Dievu“, – susirinkusiai bendruomenei sakė arkivyskupas Kęstutis Kėvalas.

Arkivyskupas šia proga savo homilijoje pasidalijo popiežiaus Pranciškaus Žinia, skirta šių metų Lurdo Mergelės Marijos bei Pasau-

linės ligonių dienos progai.

„Liga yra mūsų žmogiškosios patirties dalis. Tačiau ji gali tapti nežmoniška, jei išgyvenama izoliacijoje ir apleistume, jei jos nelydi rūpestis ir užuojauta. Kai keliaujama kartu su kitais, normalu, kad kas nors gali pasijusti blogai, tenka sustoti dėl nuovargio ar kokios nelaimės pakeliui“, – rašo popiežius Pranciškus. Kitais žodžiais tariant, ligos pirmasis išgyvenimas yra izoliacija. Mums, kurie atvykstame į gydymo įstaigą, pirmiausia reikalingas susitikimas su gydytoju. Kyla klausimas: ar tai viskas, ar dar gyvensiu? Kai atsako: gyvensi, čia nieko tokio, nuo šio pirmo sakinio prasideda gydymas. Pirmiausia jūs gydote per susitikimą su kitu žmogumi, ir jūsų žodis yra nepaprasta paguoda. Tada grįžta santykis, žmogus ištraukiamas iš izoliacijos. Nors gydymas dar nepaskirtas, bet dvasinė prasme jis jau prasidėjo. Kaip Jėzaus kurčnbylio pagydytas, taip ir čia prasideda žmogaus grąžinimas į visuomenę“, – kalbėjo arkivyskupas Kęstutis.

Pasimetimas, liga ir silpnumas yra natūrali mūsų kelionės dalis

Savo homilijoje ganytojas atkreipė dėmesį į kitą popiežiaus mintį, „jog pasimetimas, liga ir silp-

numas yra natūrali mūsų kelionės dalis: tai neišskiria mūsų iš Dievo tautos, priešingai, dėl to atsiduriame Viešpaties dėmesio centre: jis yra Tėvas ir kelyje nenori prarasti nė vieno iš savo vaikų“. Komentuodamas tai, arkivyskupas atkreipė dėmesį, jog liga mums gali priminti, kad reikalingas gilesnis santykis su Dievu, kad esu priklausomas nuo Dievo. Kita vertus, galbūt ligoje galime būti dėkingi už gyvenimą, sveikatą, už šalia esančiuosius. Liga gali pastūmėti į naują gyvenimo būdą.

„Todėl, kai blogis įsiveržia ir užpuola mus, liekame parblokti, be nuovokos. Gali atsitikti taip, kad kiti mus apleidžia arba mums atrodo, jog turime juos palikti, kad nebūtume jiems našta. Taip prasideda vienvėdis, ir mus užnuodija kartus neteisybės jausmas, dėl kurio, regis, net dangus užsiveria“, – sako popiežius Pranciškus savo Žinioje. Komentuodamas arkivyskupas pasidalijo mintimis, jog sirgdami kai kada žmonės pyksta ant Dievo, kelia klausimus, kodėl jiems taip atsitiko. Prasideda savigaila, ir ši mąstymo klaida nepadedą gyti.

Darsyk atkreipęs dėmesį į popiežiaus Žinios mintį, jog „visi esame trapūs ir pažeidžiami; mums visiems reikia užjaučiančio dėmesio, kai mokama sustoti, prisitarti, pagydyti ir pakelti. Ligonį išgyvena-

ma būklė apeliuoja į tuos, kurie žengia pirmyn, tarsi neturėtų seserų ir brolių, ragindama juos atmesti abejingumą ir sulėtinti žingsnius“, arkivyskupas Kęstutis Kėvalas sakė:

„Popiežiaus laiškas kviečia mus pritapti prie žmogaus kančios ir išgyvenimų, nes gyvenimas mus greitina, ir mes skubame, bėgame. Nebėra susitikimo džiaugsmo, mes dažnai ir santykiuose lekiame ir viskas eina paviršiumi, tada viskas tampa lėkšta ir prėska. Žmogus nebėra susitikimo. Popiežius primena apie gerąjį samarietį, kuris užėigos šeimininkui taria: slaugyk jį. Taigi mes vieni kitus turime slaugyti, tai reiškia susitikti, padėti, pakalbinti, pagaliau būti kartu. Toks yra mūsų pašaukimo lūkestis iš Viešpaties ir prasmė. Liga mus priverčia iš savęs išeiti ir prašyti pagalbos, o iš ki-

tos pusės, mes, pastebėję ligonį, turime prie jo stabtelėti, taip atsiveria bendrystės galimybė.“

Homilijos pabaigoje buvo perduotas ir popiežiaus maldos prašymas Marijos Ligonii Sveikatos užtarmos visiems, kurie dirba sveikatos sistemoje, ir tiems, kurie kenčia dėl ligų. Kad visi būtų grąžinti į pilnatvę, į visumą.

„Ačiū, brangieji, už jūsų nepaprastai didelę širdį, dovanojamą viltį. Jūs net neįsivaizduojate, kiek daug reiškia vien tik jus matyti. Matyti jus jau yra terapinė patirtis“, – sakė arkivyskupas Kęstutis Kėvalas, šia proga ypač padėkodamas gydytojams ir visam medicinos personalui, taip pat ir stiprindamas besigydančius (kai kuriuos su ligonių sielovados bendradarbiais aplankydamas ir palatose).

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSA EITI ŠIAS PAREIGAS:

- **Gdytojo vaikų odontologo** 0,25 et. Burnos priežiūros ir vaikų odontologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 2292,11 Eur iki 2609,63 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medicinos praktikos licencija.
Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pažymą iš „Ištariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-02-27**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.
- **Psichikos sveikatos slaugytojo** 0,25 et. Šeimos medicinos klinikos Slaugos paslaugų namuose poskyriuje (darbo užmokestis nuo 1537,72 Eur iki 1775,61 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta psichikos sveikatos slaugos specializacija, galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija, darbo patirtis sveikatos priežiūros įstaigoje, vairuotojo pažymėjimas.
Papildomos kompetencijos privalumas: užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų arba mokymų išklaušymas sveikatos srityse, nuosavas automobilis.
Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas) pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-02-27**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.
- **Bendrosios praktikos slaugytojo** 3,0 et. (3 × 1,0 et.) Kauno klinikų filialo Onkologijos ligoninės bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1596,81 Eur iki 1844,45 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

- Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-02-27**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.
- **Operacinės slaugytojo** 2,0 et. (2 × 1,0 et.) Ortopedijos traumatologijos klinikos Ortopedijos traumatologijos skyriaus operacinėje (darbo užmokestis nuo 1596,81 Eur iki 1982,11 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta operacinės slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.
Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-02-27**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.
- **Medicinos psichologo** 0,75 et. Psichiatrijos klinikos bendrajame personale, (darbo užmokestis nuo 1442,57 Eur iki 1505,29 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).
Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: universitetinė psichologijos bakalauro studijų programa arba išlyginamosios psichologijos studijos ir sveikatos psichologijos ar klinikinės psichologijos magistro studijų programa, turima medicinos psichologo licencija.
Privalumai: darbo su vaikais patirtis, įsisavintos WISC, DISC metodikos, patirtis atliekant psichodiagnostinius tyrimus, psichologinį konsultavimą.
Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pažymą iš „Ištariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kauno klinikų Žmogiškujų išteklių tarnybai arba el. paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt **iki 2023-02-27**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

Medicinos akademijos Medicinos fakulteto Urologijos klinikos vadovą prof. Mindaugą Jievaltą skaudžią netekties valandą, mirus mamai, nuoširdžiai užjaučia Medicinos fakulteto bendruomenė.

Sunkią netekties valandą, mirus mylimai mamai, nuoširdžiai užjaučiame LSMU MA Urologijos klinikos vadovą prof. Mindaugą Jievaltą.

LSMU MA Nefrologijos klinikos kolektyvas

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Vasario 22 d. 13 val. LSMU MA FF Farmacinių technologijų instituto vyriausiasis mokslo darbuotojas dr. **Valdas Jakštas** LSMU Farmacijos fakulteto A-204 auditorijoje skaitys viešąjį pranešimą „**Farmacinių ir biožymenų nustatymo analitiniai ypatumai**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

LIETUVOS
MEDICINOS IR
FARMACIJOS
ISTORIJOS
MUZIEJUS

MUSAEUM
HISTORIAE
MEDICINAE ET
PHARMACIAE
LITUANIAE

Maloniai kviečiame
š. m. vasario 23 d. (ketvirtadienį), 16 val.

į prof. Jūratės Jankauskienės knygos

Daktaras Juozas Nemeikša

Jautri siela, taurūs darbai

pristatymą

Lietuvos medicinos ir farmacijos istorijos muziejuje,
Rotušės a. 28, Kaune.

Renginio metu gali būti fotografuojama, filmuojama,
vaizdai gali būti viešinami internete, spaudoje.

MOKSLINIO BENDRADARBIAVIMO PROJEKTAS (MBP) – TYRĖJŲ IR STUDENTŲ BENDRADARBIAVIMO ATEITIS

Apie projektą

Tai projektas, kuriuo siekiama skatinti mokslininkų ir studentų bendradarbiavimą atliekant mokslinius tyrimus. Buvo pastebėta tendencija, jog dažnai tyrėjai nežino, kaip surasti motyvuotus studentus, kurie prisidėtų prie tyrimų. Taip pat yra didelė dalis studentų, norinčių ir ieškančių galimybių vykdyti mokslinę veiklą, tačiau nežinančių, nuo ko pradėti ir kur kreiptis, jiems trūksta informacijos, kokie tyrimai yra vykdomi. Būtent tai ir paskatino LSMU SMD valdybą sukurti platformą, kuri padėtų tyrėjams surasti studentus, norinčius prisidėti prie tiriamojo darbo, o jaunieji tyrėjai lengviau rastų juos dominančią veiklą, prisidėtų prie mokslinių projektų

įgyvendinimo bei įgytų realios mokslinės patirties. 2021/2022 mokslo metais startavus šiam naujam projektui, jaunuosius mokslininkus į savo komandą įtraukė per 20 tyrėjų!

Projekto aktualumas

Labai dažnai sulaukiame klausimų iš įvairių programų lietuvių bei užsienio studentų apie galimybes prisidėti, įgyti patirties mokslinėje veikloje. Ši tema yra aktuali ne tik studentams, bet ir gydytojams, mokslininkams, kuriems trūksta laiko bei papildomos pagalbos duomenims rinkti ar kitoms svarbioms tyrimo užduotims vykdyti.

Kokia projekto eiga?

Tyrėjas interneto svetainėje smd.lt/

[mokslinio-bendradarbiavimo-projektas](https://smd.lt/mokslinio-bendradarbiavimo-projektas) užpildo anketą, kurioje nurodo savo vykdomo tyrimo detales. Studentai, susidomėję tyrimu, užpildo anketą ir dalyvauja konkurse. Tyrėjas gali pasirinkti gauti visų užpildžiusių anketą studentų sąrašą ir pats išsirinkti studentus tyrimui arba LSMU SMD valdyba gali padėti tyrėjui atlikti atranką ir pateikti tik tyrėjo ieškomą skaičių studentų pagal pageidaujamus kriterijus: patirtis/kursas/įgūdžiai.

Jeigu susidomėjote projektu ir turite klausimų, juos galite užduoti mbp@smd.lt. Daugiau informacijos galite rasti smd.lt/mokslinio-bendradarbiavimo-projektas puslapyje

Dalykimes mokslu kartu!

LSMU SMD valdyba

avevita

REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 395806, vt. 5133
Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:
Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIŪTĖ

RĖMĖJAS:

**BERLIN-CHEMIE
MENARINI**

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ
Redakcija:
Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja